КОШТ НУМАРУ 4 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Няскарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варачаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА. ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ. ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ.
Зьмена адрасу: іншагародніх—20 к. мясцовым—10 к.
Скідкі на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.
За дакумант . . . 15 к. За кожны дадатковы . . 5 к. Публікацыі ЗАГС'—3 руб.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

8-мы ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 179 (2071) Серада, 10-га жніўня 1927 г.

Перад прызывам.

Вопыт мінулых гадоў паказаў, што в году ў год прызыў у Чырвоную армію праходзіць лепей і арганізаваней. Паляпшаецца тэхніка прызыву, надбіраецца моладзь сапраўды здольная несьці ваенныя абавязкі, у часе разьмеркаваньня ільгот дапушчана таксама значна менш памылак. Летась, падагульваючы памылкі прызыву 1904 году з поўнай упэўнасьцю можна было сказаць, што прызыў 1905 году нараджэньня ва ўсіх адносінах пройдзе лепей. Гэта залежыць ня толькі ад тых, якія прызываюцца ў армію, але ў поўнай меры ад мясцовых працаўнікоў—партыйных, савецкіх, прафсаюзных.

Галоўныя недаходы прызыву ў мінулыя гады наглядаліся ў наступным: Закон аб абавязковай ваеннай службе ня добра ведалі мясцовыя работнікі і шырокія масы сялянства. З гэтай прычыны і рабіліся памылкі пры дачы ільгот. На гэтым грунце ўзьнікала ня мала скарг сярод сялян.

Гэта-ж выклікала трудвасьці ў працы Чырвонай арміі, таму што, прышоўшы на службу, направільна ўзятыя, азнаёміўшыся з законам ужо ў казарме, патрабаваў звольніць яго да тэрміну. З другога боку — памылка пры разьмеркаваньні ільгот азначала, што сям'я, у якой нельга было забіраць работніка, усё-ж яго страціла.

Другі недахоп прызыву ў мінулыя гады быў у нядбайнасьці савецкіх работнікаў на мясцох. У тых выпадках, калі можна было выехаць для працы на месца, значна спрасьціць працу сабе і зьберагчы час і ногі сялянам,—часта гэта не рабілася. Прызыўнікаў выклікалі за дзесяткі верст часамі непатрэбна, адсылалі назад і зноў выклікалі.

Трэці недахоп наглядаўся пры мэдыцынскім аглядзе. Было кумаўство пры вызначэньні права на ільготу, таксама ім карысталіся і пры мэдыцынскім аглядзе. Бывалі выпадкі, што бракавалі здаровых людзей і прызначалі здольнымі хворых, якіх потым трэба было адсылаць назад у вёску. Былі выпадкі, калі ў прызыўную камісію нападалі мала вопытныя дактары, дзякуючы чаму былі грубыя памылкі з тымі-ж вынікамі.

Пры вучоце вайсковаабавязаных у нашай рабоча-сялянскай краіне вялікую ролю грае клясавы адбор. Толькі працоўнаму можна даць зброю. Між тым часта кулакі, ведаючы аб перавагах для вайсковых служачых і іх сем'яў у часе вайсковай службы і пасьля яе, спрабавалі пасылаць сваіх сыноў на вайсковую службу, каб пасьля накарыстацца ўсімі юрыдычнымі і матар'яльнымі выгодамі.

Некаторым гэта ўдавалася. Было і так, што бедната, для якой вайсковая павіннасьць цяжэй чымся для каго-небудзь, скардзілася, што яе сыноў бяруць на службу, а кулакоў не бяруць. Часамі бядняк лічыць вызваленьне ад сапраўднай вайсковай службы кулака бясчынствам. З гэтага відаць, што ня было адпаведнага растлумачэньня клясавай сутнасьці нашай Чырвонай арміі і таго, што закон, не дапушчаючы ў шэрагі Чырвонай арміі непрацоўныя элемэнты, аднача сна ападаткоўвае іх вайсковым падаткам і загадвае выкарыстаць іх па адпаведнай працы ў выпадку мабілізацыі.

Апошні прызыў даў Чырвонай арміі яшчэ значны процант няпісьменных, а гэта перашкаджае працы як Чырвонай арміі, так і самых навабранцаў. Гэта патрабуе ўвагі працаўнікоў па зьнішчэньні няпісьменнасьці. Неадкладна павінны быць навялічаны заняткі з няпісьменнымі і малапісьменнымі прызыўнікамі, каб у арміі зьявілася як мага менш няпісьменных.

Трэба зьвярнуць увагу на ўдзел савецкіх органаў і ўсёй вясковай грамадзкасьці ў провадах прызыўнікоў. Павінна быць арганізавана харчаваньне на зборных пунктах, гэтыя пункты павінны быць добра абсталяваны, на іх павінна праводзіцца культурна-асьветная праца.

Провады навабранцаў—гэта важны момант у прызыве; провады павінны набыць характар рэвалюцыйнага сьвята. Сёлета прызыў адбываецца ў асабліва цяжкіх міжнародных варунках. Гістарычна супала, што сёлета прызываюцца якраз народжаныя ў рэвалюцыйным 1905 годзе. Гэта падкрэсьлівае значэньне абставін провадаў.

АНГЕЛЬСКІЯ ГАРНЯКІ ЗА ДАЛУЧЭНЬНЕ САЮЗУ ГАРНЯКОЎ СССР У МІЖНАРОДНУЮ ФЭДЭРАЦЫЮ ГАРНЯКОЎ.

ПАРЫЖ, 8-8. У гутарцы з карэспандэнтам ТАСС, Кук, які знаходзіцца зараз у Парыжы заявіў: У зьвязку з канфэрэнцыяй ангельскай фэдэрацыі горнарабочых, сацыялістычны друк паказвае ў ружовым колеры пазіцыю ангельскага рабочага руху ў дачыненьні да рабочых СССР. Ангельскія гарнякі ніколі ня выказваліся проці рабочых СССР, а, наадварот, навучыліся шанаваць пралетарыят СССР за дапамогу нам у часе нашай барацьбы з прадпрыемцамі».

«Старшыня канфэрэнцыі Сьміт,—заявіў далей Кук,—дапушчаў толькі тыя прамовы, што яму падабаліся.

Але дэлегаты былі прыхільнікамі далучэньня саюзу горнарабочых СССР да міжнароднай фэдэрацыі гарнякоў і ўхвалілі рэзалюцыю з патрабаваньнем арганізацыі сусьветнага Інтэрнацыяналу горнарабочых, далучаючы да яго і СССР.

Калі Амстэрдамскі Інтэрнацыянал не дазволіць далучыцца савецкім гарняком да міжнароднай фэдэрацыі горнарабочых, дык мы выкажамся за неадкладную арганізацыю англа-расейскага камітэту гарнякоў.

Зараз Ходжэса ўжо няма ў міжнароднай фэдэрацыі гарнякоў. Тое, што здарылася з Ходжэсам, а таксама выкрыцьці на кангрэсе Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу паскораць стварэньне сапраўднага сусьветнага Інтэрнацыяналу, у які ўвойдуць і савецкія прафсаюзы.]

Прывоз савецкай нафты ў 1927 годзе павялічыўся.

ЛЁНДАН, 8-8. «Дэйлі Экспрэс» зьмяшчае статыстычныя данныя аб прывозе савецкай нафты ў Англію. «Не зважаючы на кампанію проці расейскай нафты,—піша газэта,—кошт прывезенай за першыя паўгодкі 1927 г. у Англію савецкай нафты складае 1282346 фунтаў стэрлінгаў, проці 751924 фунтаў стэрлінгаў за справаздачны нэрыяд 1926 г.»

ЛЁНДАН, 6-8. «Дэйлі Мэйль» абураны паведамленьнем, што муніцыпальная рада Грастэрскага графства карыстаецца савецкай нафтаю і ўтварыла кантракт на пастаўку 30 тысяч бялёнаў савецкай нафты штогоду.

Уся цікавасьць гэтага факту ў тым, што Грастэрскае графства зьяўляецца тыповаю сельскаю рэакцыйнаю акругаю.

Англіі савецка-латвійскі ўгавор не падабаецца.

РЫГА. 8-8. У адказ на запытаньне карэспандэнта ТАСС загадчык аддзелу друку латвійскага міністэрства замежных спраў Більман катэгарычна адхіліў паведамленьне газэты, водлуг слоў якой «ангельскі пасланьнік зазначыў латвійскаму ўраду, што скліканьне надзвычайнай сэсіі сойму для зацьверджаньня савецка-латвійскага ўгавору зьяўляецца для Англіі непажаданым і будзе разглядацца ёю, як дэманстрацыя, накіраваная проці яе».

Нажым саюзьнікаў на Нямеччыну.

БЭРЛІН, 8-VIII. Брыян паведаміў сэкратарыят Лігі Нацый, што міжсаюзная ваенная кантрольная камісія распушчана 31 студзеня 1927 году, і што ад саюзьнікаў у Бэрліне застаўлены ваенныя экспэрты для канчатковага ўрэгуляваньня пытаньняў.

—«Адпаведна з гэтым, гаворыцца ў лісьце, каб даць магчымасьць савету Лігі Нацый рэалізаваць прадастаўленае яму Вэрсальскім дагаворам права абсьледваньня стану ўзброеньняў у Нямеччыне, я маю гонар пераслаць пры гэтым заключную згоду кантрольнай камісіі».

Ліст Брыяна ставяць у сувязь з кампаніяй супроць Нямеччыны, якая сыстэматычна вядзецца ў Францыі, Англіі і Бэльгіі.

З повад ўзьнятага ў ангельскіх і францускіх колах пытаньня аб магчымым кантролі Лігі Нацый над рэарганізацыяй нямецкіх украпленьняў на Балтыцкім узьбярэжжы, у кіраўнічых нямецкіх колах падкрэсьліваюць, што калі Ліга Нацый сапраўды дасьць загад на кантроль і абсьледваньне, то паўстае пытаньне аб далейшым уваходжаньні ў Лігу Нацый.

Тав. Лазоўскі—аб парыскім зьезьдзе Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу.

У гутарцы з прадстаўнікамі друку Лазоўскі сказаў: «Тое, што здарылася на парыскім зьезьдзе Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу, сьведчыць перш-наперш, што амстэрдамцы называюць сваю арганізацыю інтэрнацыянальнаю. На гэтым кангрэсе выявілася з выключнаю выразнасьцю пераважаньне нацыянальных інтарэсаў над інтарэсамі міжнароднымі. Тут зьезд абярнуўся ў сьмярдзючую яму асабістых інтрыг, падседжваньня, закулісных перамоваў і махінацый, прычым прысутныя, у тым ліку «левыя ангельцы», сусім забылі пра кітайскую рэвалюцыю, вайну, фашызм, рост рэакцыі і інш. Каб ачысьціць сваю арганізацыю ад розных палітычных жулікаў, амстэрдамцы нічога не зрабілі. Дробныя зьмены ў складзе кіруючага бюро нічога ня зьменяць. Рабочыя, якія ўваходзяць у амстэрдамскі саюз, ізноў дасталі замест хлеба камень і здолеюць зрабіць з гэтага ўсе належныя палітычныя і лёгічныя вывады.

Кара сьмерці навісла над Сако і Ванцэці.

Буржуазны суд адхіліў хадайніцтвы абароны аб пераглядзе справы.

ПРАЛЕТАРЫЯТ УСЯГО СЬВЕТУ РАШУЧА ПРАТЭСТУЕ СУПРОЦЬ ЗАБОЙСТВА САКО І ВАНЦЭЦІ.

Азьвярэлыя судзьдзі прагнуць сьмерці рэвалюцыянэраў.

НЬЮ-ЁРК, 8-8. Судзьдзя Фулер адхіліў хадайніцтва абароны аб пераглядзе справы Сако і Ванцэці. Іншыя судовыя інстанцыі штату Масачузетс таксама адхілілі аналёгічныя хадайніцтвы абароны. Такім чынам, усе прадугледжаныя законам магчымасьці аб прыпыненьні выкананьня прыгавару перад судовымі ўстановамі штату Масачузетс вычарпаны. Абарона можа апэляваць толькі фэдэральнаму вярхоўнаму суду ПАЗШ.

Буржуазны друк ухвальвае прыгавор.

НЬЮ ЁРК. Па меры набліжэньня тэрміну кары сьмерці Сако і Ванцэці амэрыканскі буржуазны друк усё больш выразна выступае за тое, каб прыгавар быў выкананы. Хоць вінаўнікі ўзрыву бомбы ў Нью-Ёрку і іншых гарадох ня выяўлены, кансэрватыўны друк выкарыстоўвае гэтыя ўзрывы дзеля таго, каб апраўдаць забойства Сако і Ванцэці і патрабаваць новых прасьледаваньняў і рэпрэсій.

Афіцыёзны «Вашынгтон» у перадавым артыкуле, пад загалоўкам «Анархія кідае вызаў» піша: «Зараз справа ідзе ўжо не аб віноўнасьці Сако і Ванцэці, аб значна большай праблеме. Вызаў, кінуты аўтарытэту ўраду ПАЗШ, недатыкальнасьці чалавечага жыцьця і ўласнасьці.

«Балтымор Сен». якая мае рэпутацыю лібэральнай газэты, піша: ...«Паляваньне за чырвонымі, відавочна, няьзбежна, і трэба прызнаць, што яно да некаторай ступені неабходна».

Размова ката Фулера з Сако.

НЬЮ ЁРК, 8-8. У часе «расьсьледаваньня» губарнатарам Фулерам справы Сако і Ванцэці Фулер наведаўся да абодвых засуджаных у астрог.

(Трэба адзначыць, што Фулер мілянэр, але любіць казаць, што паходзіць з рабочых). Фулер з ухмылкаю падышоў да Сако і між імі адбылася такая размова.

Сако: «Я не прасіў вас. Вы нічога ня зробіце для мяне».

Фулер: «Я разумею, я сам быў рабочым, як і вы».

Сако: «Але вы нажылі 10 мілёнаў і вашы погляды зьмяніліся. Вы—капіталіст, а я—анархіст. Вы буржуа, а я—пралетары. Мы жывём у розных варунках. Я ад вас нічога не чакаю. Бывайце здаровы».

Пасьля гэтага Сако вярнуўся ў сваю камэру.

Пакараньне Сако і Ванцэці адбудзецца 10 жніўня

ЛЁНДАН, 7-VIII. Нью-Ёрскія карэспандэнты ў лёнданскіх газэтах паведамляюць, што падрыхтоўка да пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці ў поўным ходзе. Ката паведамілі, што ён патрэбен будзе 10 га жніўня.

Пратэст парыскага пралетарыяту.

НАРЫЖ, 8-8. Забастоўка пратэсту супроць пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці, абвешчаная супроць волі ўсеагульнай канфэдэрацыі працы (рэфармісцкай), абхапіла значны лік рабочых.

На буйных мэталюргічных прадпрыемствах, асабліва ў Сенгене (прадмесьце Парыжу), ня гледзячы на пагрозу лёкауту і рэпрэсіі з боку адміністрацыі, бастуе значны лік рабочых.

Многія заводы ў прадмесьці Парыжу былі зачынены адміністрацыяй з перасьцярогай.

На газавым заводзе «Ланди» бастуе 3 тыс. рабочых.

Паштовыя ўстановы, згодна дырэктыў унітарнай канфэдэрацыі працы, прыпынілі работу на 1 гадзіну.

У некаторых раёнах гораду было зроблена некалькі спробаў сілаю спыніць рух трамваяў, аўтабусаў і прыгараднага чыгуначнага руху.

Гэтыя спробы, аднак, папераджаліся паліцыяй.

Адбываюцца мітынгі на цэнтральных бульварах. Адбываюцца шматлікавыя сутычкі дэманстрантаў з паліцыяй, якая арыштоўвае ўдзельнікаў дэманстрацыі. Увечары праведзены мітынгі ў розных раёнах гораду.

Амэрыканскі пралетарыят супроць забойства Сако і Ванцэці

НЬЮ-ЁРК, 8-VIII. Некаторыя ньюёркскія саюзы, якія ўваходзяць у амэрыканскую фэдэрацыю працы, абвяшчаюць 9-га жніўня забастоўку пратэсту проці надыходзячага пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці.

Паліцыя дазволіла саюзам арганізаваць масавы мітынг, але забараніла хадзіць па гораду. Камітэт абароны Сако і Ванцэці ў Бастоне заклікае ўсіх спачуваючых пастанове ў абарону засуджаных узяць удзел у дэманстрацыі ў момант пакараньня.

Бастонская паліцыя заяўляе, што не дапусьціць такой дэманстрацыі па ўсёй тэрыторыі Злучаных Штатаў. Мабілізаваны ўсе рэзэрвы паліцэйскіх. У Анжалосе паліцыя ўчыніла наскок на памяшканьне Уоркер Парты і саюзу «экстэрытарыяльных рабочых сьвету». Некалькі чалавек арыштавана. Арышты камуністаў учынены таксама і ў некаторых іншых гарадох Злучаных Штатаў.

Фінляндзкія прафсаюзы патрабуюць адмены прысуду над Сако і Ванцэці.

ГЭЛЬСІНГФОРС, 8-8. Фінляндзкае аб'яднаньне прафсаюзаў паслала сёньня ўраду Злучаных Штатаў тэлеграму з вострым пратэстам проці сьмяротнага прысуду проці Сако і Ванцэці. Тэлеграма патрабуе скасаваць прысуд і вызваліць вязьняў.

Макданальд „спадзяецца“.

ЛЁНДАН, 8-8. Не зважаючы на звароты да Макданальда з патрабаваньнем выступіць у абарону Сако і Ванцэці, Макданальд да гэтага часу не пасылаў тэлеграмы ў Злучаныя Штаты. Макданальд абмежаваўся такою тэлеграмаю ў рэдакцыю «Дэйлі Геральд»: «Я ўсё яшчэ спадзяюся, што пакараньне будзе адкладзена».

Пасольства Злучаных Штатаў адмовілася прыняць рабочую дэлегацыю.

БЭРЛІН, 8-VIII. ЦК кампартыі заклікае рабочых спыніць працу ў аўторак а поўдні ў знак пратэсту проці пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці.

Нямецкая сэкцыя МОПР'у, чырвоны саюз франтавікоў і некаторыя выдатныя прадстаўнікі нямецкай інтэлігенцыі паслалі энэргічныя тэлеграмы пратэсту пасольству Злучаных Штатаў у Бэрліне. Група выдатных юрыстаў у агалошанай пастанове выказваецца проці прысуду па справе Сако і Ванцэці.

Бадай што ўсюды на прадпрыемствах адбываюцца рабочыя сходы, на якіх ухваляюцца рэзалюцыі пратэсту.

У Мюнхене, Эсэне і некаторых іншых гарадох адбыліся шматлюдныя дэманстрацыі пратэсту.

Пасольства Злучаных Штатаў у Бэрліне ўчора ізноў адмовілася прыняць дэлегацыі прафсаюзаў і рабочых прадпрыемстваў, якія зьявіліся, каб заявіць пратэст проці пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці.

Пралетарыят выспы Мутыкамара супроць сьмерці Сако і Ванцэці.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 8-8. Учора з прычыны традыцыйнага летняга рабочага сьвята на высьпе Мутыкамара каля Гэльсінгфорсу адбыўся рабочы мітынг, у якім прымала ўдзел 20 тысяч рабочых. Мітынг ухваліў рэзалюцыю пратэсту проці прысуду сьмерці над Сако і Ванцэці. Рэзалюцыя паслана па тэлеграфу ў Вашынгтон і, апроч таго, перададзена гэльсінгфорскаму пасланьніку Злучаных Штатаў. На мітынгу выступіў сябра выканаўчага бюро Прафінтэрну Анэльт, які знаходзіцца праездам у Гэльсінгфорсе.

Амэрыканскія чыноўнікі нападаюць на камуністаў.

НЬЮ-ЁРК, 8-VIII. Некаторыя службовыя асобы мясцовых арганізацый фэдэрацыі працы адкрыта супярэчаць проці дэманстрацыі пратэсту, выступаюць з нападамі проці камуністаў і адмаўляюцца абвяшчаць забастоўкі пратэсту.

Мопр Англіі патрабуе вызваленьня Сако і Ванцэці.

ЛЁНДАН, 8-VIII. Арганізаваная ўчора ангельскай сэкцыяй МОПР'у дэманстрацыя пратэсту проці імпэрыялістычнай вайны абярнулася ў вялічэзную маніфэстацыю пратэсту проці надыходзячага пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці. Мітынг, у якім удзельнічала 15 тысяч чалавек, аднагалосна ўхваліў рэзалюцыю пратэсту проці выкананьня сьмяротнага прысуду над Сако і Ванцэці. Пасьля гэтага дэманстрацыя рушылася да памяшканьня пасольства Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў. Дэлегацыі дэманстрантаў, якая ўвайшла ў памяшканьне, было заяўлена, што ні пасла, ні каго-небудзь з супрацоўнікаў пасольства няма. Пасьля гэтага дэманстранты ўхвалілі рэзалюцыю, у якой дамагаюцца, каб Макданальд асабіста зьвярнуўся да губарнатара Фулера і да Куліджа з просьбаю даравацьвіну Сако і Ванцэці. Некалькі рад прафсаюзаў у Англіі паслалі да мясцовых амэрыканскіх консулаў дэпутацыі для падачы пратэсту проці надыходзячага пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці. Амэрыканскі консул у Братфордзе адмовіўся прыняць дэпутацыю.

Весткі з Кітаю.

Посьпехі паўночнага войска.

ПЕКІН, 8-8. Агэнцтва Говэн паведамляе, што паўночнае войска пасьля 5-цідзённай бойкі захапіла 5 жніўня Цьзягоу (на Цьзянцьзін-Пукоўскай чыгунцы на поўначы правінцыі Янхуэй); на другі дзень войска паўночцаў заўладала Нансючжоу (на поўдзень ад Цьзягоу). Водлуг слоў агэнцтва, нанкінскае войскае ў вялікім непарадку адступае да Пэнпу (на поўначы правінцыі Цьзянсу).

Гандляры чаем за аднаўленьне апэрацый Д.-Усходняга банку.

ШАНХАЙ, 8-8. Кітайскія газэты паведамляюць, што шанхайскі саюз гандляроў чаем зьвярнуўся да кітайскай гандлёвай палаты ў Шанхаі з просьбаю падштурхнуць камісію, якая праводзіць «абсьледваньне спраў» Далёка-Усходняга банку.

Саюз гандляроў чаем зазначае, што ў зьвязку з зачыненьнем банку церпіць вялікія страты, бо Цэнтрасаюз, сродкі якога хаваюцца ў Далёка-Усходнім банку, спыніў закупку чаю.

Нумар газэты з дэклярацыяй удавы Сун-Ят-Сена спален.

ШАНХАЙ, 6-VIII. Газэта уханскага Гаміндану «Піплс Трыбюн», якая выходзіць на ангельскай мове, рэарганізавана па загаду загадчыка аддзелу прапаганды ЦК Гаміндану.

Асаблівае нездаволеньне аддзелу было выклікана агалошаньнем пратэсту сэкратарыяту Ціхаакіянскай прафсаюзнай канфэрэнцыі проці рэпрэсій над рабочымі арганізацыямі, а таксама артыкуламі аб суровасьцях мілітарыстаў ва Ухане.

Нумар газэты з дэклярацыяй удавы Сун-Ят-Сена быў спален салдатамі, якія зьявіліся па загаду ўлады ў памяшканьне рэдакцыі.

Утворан гандлёвы дагавор паміж Кітаем і Гішпаніяй.

ПЕКІН, 8-8. Папярэднія перамовы аб утварэньні гішпана-кітайскага гандлёвага ўгавору скончыліся згодаю. Пекінскі ўрад быў прадстаўлены Ман-Ін-Таем, які выказаў надзею, што перамовы прывядуць да ўтварэньня новага ўгавору на аснове ўзаемнай роўнасьці.

РЭАКЦЫЯ Ў АЎСТРЫІ.

Вобыск у студэнцкім інтэрнаце.

ВЕНА, 8-8. Ноччу на 6 жніўня венская паліцыя ізноў учыніла вобыск у студэнцкім інтэрнаце, які знаходзіцца ў Рыццынзе.

У кватэры сацыял-дэмакрата доктара Пікгарда нібыта знайдзена літаратура Грыццынгскай раённай арганізацыі аўстрыйскай кампартыі, частка матар'ялаў цэнтральнага камітэту аўстрыйскай кампартыі і сьпіс заграніцы сяброў аўстрыйскай кампартыі.

Аўстрыйскі ўрад прыдушае друк.

ВЕНА, 6-8. Аўстрыйскі ўрад падаў у парлямант законапраэкт аб новым абмежаваньні свабоды друку.

Унітарная канфэдэрацыя працы за адзінства прафруху.

ПАРЫЖ, 5-8. На мітынгу ўнітарнай канфэдэрацыі працы ўхвалена рэзалюцыя, якая дамагаецца ня спыняць барацьбы за адзінства прафруху праз непасрэдныя звароты да мас сяброў рэфармісцкіх прафсаюзаў, праз індывідуальную прапаганду на прадпрыемствах і ажыцьцяўленьне на прадпрыемствах адзінага фронту.

Пасьля мітынгу паліцыя ўчыніла некалькі наскокаў на рабочых, якія разыходзіліся па хатах. У выніку сутычак ёсьць некалькі параненых, у тым ліку камуністычны дэпутат.

ВЫСЫЛКА БЕЛЫХ ЭМІГРАНТАУ З ПОЛЬШЧЫ.

ВАРШАВА, 8-8. Згодна паведамленьня газэты «Кур'ер Варшаўскі», устаноўлены польскаю ўладаю над расейскай белай эміграцыяй нагляд выявіў, што частка эмігрантаў займаецца пад сьцягам манархічных арганізацый расейскім афэрным шантажам.

«З гэтае прычыны,—піша газэта,—улада хоча ўчыніць самую энэргічную чыстку расейскай эміграцыі ў Польшчы». Газэта дадае, што ў бліжэйшыя дні будзе загадана выслаць з Польшчы «некаторых выдатных прадстаўнікоў расейскага зброду».

Як паведамляе «АВС», чуткі аб высяленьні расейскіх бела-эмігрантаў з Польшчы падцьвярджаюцца, але высылка ня будзе мець масавага характару, а закране толькі «некалькі дзесяткаў маральна-занапаўшых асоб». Газэта заяўляе, што ў бліжэйшыя дні аддзяленьне ваяводзтва падасьць на зацьверджаньне вышэйшай улады сьпісы расейскіх эмігрантаў, якія падлягаюць высяленьню.

У зьвязку з гэтымі паведамленьнямі ў колах расейскай белагвардзейскай эміграцыі ў Польшчы пануе трывожны настрой. Сёньня друк зьмяшчае афіцыёзнае адхіленьне чутак аб высылцы. Адхіленьне падцьвярджае, аднак, што з Польшчы «па сурова вызначаных прычынах будзе выслана 6 расейскіх эмігрантаў, якія абцяжарваюць польскую дзяржаву». У адхіленьні зазначана, што прозьвішчы тых, што падлягаюць высылцы, і прычыны высылкі будуць агалошаны дадаткова.

Арышты моладзі ў Кракаве.

ВАРШАВА, 8-8. У Кракаве ўчынена некалькі арыштаў сярод моладзі. Арыштаваныя абвінавачаны ў прыналежнасьці да камуністычнай партыі. Паліцыя заяўляе, што арышты ўчынены ў зьвязку з распаўсюджаньнем у Кракаве адозваў, якія высоўваюць лёзунг: «вайна вайне».

Ген. Загурскі выпушчан з турмы.

Арыштаваны па загаду Пілсудзкага пасьля «маёвага» перавароту ген. Загурскі выпушчан з астрогу. Ён абвінавачваецца ў злоўжываньнях пры дастаўках фірмаю «Франкаполь», надмерны бюджэтны перарасход і надмерных выдатках на авіяцыю са шкодай для дзяржавы.

Акт абвінавачаньня яму яшчэ ня ўручан.

Зьезд легіянэраў.

У Калішы адбываецца зьезд польскіх легіянэраў, дзе прысутнічае і Пілсудзкі, як арганізатар польскіх легіянэраў, выступаўшых у часе сусьветнай вайны на баку цэнтральных дзяржаў.

Лётная катастрофа.

У ваколіцы м. Любахава ўпаў вайсковы самалёт. Самалёт папсаваны. Пілот і наглядчык асталіся жывымі.

За дзень.

Расейскі зброд у Польшчы.

Польскія газэты поўны весткамі аб тым, што ўрад зьбіраецца выслаць з межаў Польшчы цэлы шраг расейскіх бела-эмігрантаў, якія сябе скампрамэтавалі за час свайго жыцьця ў Польшчы.

Расейская белая эміграцыя ў Польшчы зьяўляецца вялікай перашкодай на шляху ўстанаўленьня нармальных узаемаадносін паміж СССР і Польскай рэспублікай. Белагвардзейшчына, карыстаючыся правам жыцьця ў Польшчы, наладжвае ўсякія змовы, напады, васкокі на савецкіх працаўнікоў, якія жывуць у Польшчы, а таксама на тэрыторыі СССР. Забойства т. Войкава расейскім манархістам у Польшчы зьявілася лепшым доказам таго, што пакуль Польшча на сваёй тэрыторыі будзе цярпець, а тым больш падтрымліваць гэткага роду «эмігрантаў»—паміж Польшчай і СССР заўжды будуць спрэчкі і непаразуменьні.

Урад СССР вельмі яскрава гэта адзначаў у сваіх апошніх нотах і асабліва падкрэсьліў неабходнасьць ліквідацыі расейскіх белагвардзейскіх арганізацый у Польшчы. Пан Патэк, які едучы з Варшавы ў Маскву «вёз з сабой аптымізм», мусіць таксама не ракаваўся ў гэтым. Яго заявы і афіцыёзныя паведамленьні пасьля яго паўторнага прыезду ў Варшаву гаворацьаб тым, што польскі ўрад таксама пачынае разумець усю ненармальнасьць сучаснага становішча нашых узаемаадносін і пачынае згаджацца з тым, што расейская белагвардзейшчына ў Польшчы сапраўды перашкаджае ліквідацыі існуючых непаразуменьняў. Савецкі ўрад тым больш падкрэсьліваў гэты момант, бо белагвардзейцы заўжды карысталіся поўным падтрыманьнем польскіх урадавых колаў.

Расейская белагвардзейшчына ў Польшчы спалохалася. Яна траціць найлепшы прытулак і ў пэўнай меры добрага гаспадара. Хоць яны і знаходзяцца на правох «вернае сабакі Польшчы», але яна лічыць, што лепш быць сабакай пана Пілсудзкага і «як пан абедаць—ім кіне штосьці», чым быць на правох сабакі ў другога гаспадара, які толькі кіем ад стала гнаць будзе.

Можа знойдуцца гэткія, якія пашлюць сваё спачуваньне белагвардзейшчыне паэтаму ня зусім урачыстаму выпадку, але як сапраўды польскі ўрад ступіць на шлях ліквідацыі расейскіх манархісцкіх арганізацый, рабочыя і сяляне СССР пачнуць верыць таму, што заявы польскага ўраду аб «шчырасьці і міралюбстве» зьяўляюцца ня толькі словамі, а сапраўднай рачавістасьцю, што польскі ўрад сапраўды імкнецца ўстанавіць мірныя добрасуседзкія ўзаемаадносіны з намі.

Пакуль не пацьвердзяцца гэтыя весткі польскіх газэт, пакуль польскі ўрад сапраўды ня стане на шлях ліквідацыі белагвардзейскіх арганізацый, «аптымізм» п. Патэка будзе бязгрунтоўны і працоўным СССР прыдзецца пільна сачыць за аховай сваіх межаў ад нападаў белагвардзейшчыны і іншых агэнтаў Польшчы.

Гарбата і палітыка.

Гэтыя дзьве рэчы паміж сабой таксама зьвязаны, як дзёгаць з цукрам, нафта з пэрсыцкімі дыванамі і ангельская гарэлка з індускім селянінам.

Заўжды як імпэрыялісты пачынаюць ладзіць якое-небудзь выступленьне супроць СССР, яны ў першую чаргу мімаволі ўдараюць па сваёй уласнай кішэні. Гэтак было, як Чэмбэрлен учыніў наскок на нашае гандлёвае прадстаўніцтва і ў выніку больш за ўсіх пацярпелі... ангельскія прамыслоўцы. Англія ўзьняла вялізарную кампанію, каб ня куплялі савецкае нафты. У выніку савецкая нафта пашла ў Амэрыку, а ангельскія прамыслоўцы дарэмна ўхлопалі шмат золата, каб перашкодзіць прасачэньню савецкай нафты заграніцу.

Чан-Кай-Шы, учыніўшы наскок на наш Далёка-Усходні банк у Шанхаі, больш думаў аб тым, каб нанесьці абразу СССР, чым самому ў гэтай справе пацярпець. Пакуль «суд ды расправа» шанхайскі саюз гандляроў гарбаты зьвярнуўся да кітайскай гандлёвай палаты ў Шанхаі, каб хутчэй закончыць «абсьледваньне спраў» банку, бо гандляры ў зьвязку з зачыненьнем банку, **нясуць вялікія страты.**

Не бяда Чан-Кай-шы, што ён зьяўляецца ня больш як падручным Англіі і прымушан выконваць яе загады. У данным выпадку дакумантальна вядома, што гэты наскок на банк учынен па загаду ангельскага консулу ў Шанхаі. Англіі ніякай справы да таго, што кітайскія гандляры нясуць страты, ды наогул да спраў кітайцаў. Ім, самае галоўнае, рукамі Чан-Кай-Шы абразіць СССР.

Водгукі канфэрэнцыі „жывых нябожчыкаў“.

Віленская беларуская газэта «Наша Праўда» раскрывае дзейнасьць так званых «жывых нябожчыкаў» з ярэмічаўскага «Сельсаюзу».

«Аказваецца, піша «Наша Праўда», як прызналіся самі арганізатары адбыўшайся 24 мая г. г. «канфэрэнцыі»,—група сельсаюзьнікаў, выкінутых з партыі: паны Ярэміч, Рагуля і Більдзюкевіч,—склікала на нараду ўсіх «верных» ім людзей—выключна па свайму асабістаму выбару,—а перад усім: усіх служачых у рэдакцыі і адміністрацыі «Сялянскае Нівы», наборшчыкаў з друкарні Ярэміча і кс. Станкевіча і іншых залежных ад гэтых паноў людзей, якія абвясьцілі „дэлегатамі“ ад тых паветаў, **дзе каторы радзіўся**»...

Праўда, прыехала на зьезд і некалькі сялян, людзей абаламучаных, якім запахнулі «прагоны», і добрая выпіўка—па рацэпту Паўлюкевіча!

Гэтак «нарobленых» дэлегатаў набралася, як сьцьвярджае «Сялянская Ніва», толькі... 22. Газэта тлумачыць адсутнасьць сялянства на «канфэрэнцыі» асабістых прыяцеляў і служачых Ярэміча, Рагуля і кс. Станкевіча тым, што быццам сяляне «ня мелі грошы на прыезд»; газэта забылася, што ў рассасланых запросінах паны Рагуля і Більдзюкевіч **дакляравалі кожнаму зварот коштаў падарожжа!**

Што-ж рабілі гэныя «дэлегаты», запрошаныя па выбару самых арганізатараў «канфэрэнцыі»?

Ну, вядома-ж: выбралі ў Цэнтральны Камітэт «Сельсаюзу» тых, хто «выбраў» іх ды зрабіў «дэлегатамі» ад паветаў і добра пачаставаў...

Звычайна ў кожнай партыі цэнтральныя органы выбіраюцца **партыйным зьездам**

Для Рагуляў і Ярэмічаў гэта—ня ўказ.

Сказалі многа пекных слоў, якімі хацелі атуманіць несьвядомых людзей, пасьпявалі, папілі, пакрычалі ўра і — разышліся...

У кулацкай Літве.

Збліжэньне Латвії з Літвою.

Манархічнае «Slowo» паведамляе, што ў палітычных колах Коўны ходзяць пагалоскі, што ў бліжэйшы час у Рыгу прыедзе міністр замежных спраў Латвії Цэлэнс, і што візыт гэты разглядаецца як крок наперад у кірунку латвійска-літоўскага збліжэньня.

Міністр Цэлэнс, быццам мае намер [illegible] з Коўнай і абгаварыць [illegible] СССР у прыватнасьці.

Былы літоўскі прэм'ер перад судом.

У свой час была распачата справа [illegible] супроць б. старшыні [illegible] Петрайціса. [illegible] Цяпер, як інфармуе «Летува», [illegible]

Кара сьмерцю.

Арыштаваныя паўда[illegible] палякі Грэчка, Пятро Шымановскі і Бялаўскі па абвінавачаньню ў шпіёнажы на карысьць Польшчы, аддадзены ваеннаму суду.

Усім тром прыгавор [illegible] кара сьмерцю.

Юбілей літоўскай канстытуцыі.

1 жніўня г. г. мінула 5 год з дня абвяшчэньня літоўскай канстытуцыі. Прызнаная канстытуцыя выпрацавана 3-я па парадку, бо ў 1918 г. і ў 1920 г. былі абвешчаны дзьве часовыя канстытуцыі.

[illegible]

Рэпрэсіі супроць палякаў.

Міністэрства асьветы [illegible] польскіх сярэдніх школ у Коўні.

У Заходняй Беларусі.

Чыгуначная катастрофа.

На ст. Зябкі здарылася чыгуначная катастрофа. [illegible]

Новая сядзіба Палескага ваяводзтва.

[illegible] Берасьці. [illegible] Пінск.

Пабег арыштанта.

У ночы з 30 на 31 чэрвеня г. г. з [illegible] у Глыбокім [illegible] з шпіталю.

Адміністрацыйныя кары.

У ліпені гэтага году ўрадам [illegible] Вільні [illegible] 980 асоб.

«Родныя Гоні».

Са значным спазьненьнем вышла толькі ў канцы ліпеня IV-я кніжка «Родных Гоняў».

Паміж іншым у ёй зьмешчаны: Д. Масальскі: Аб ліцьвінох і беларусах у Браўнсборгскай семінарыі 1578-1799. [illegible] п. L. [illegible] «Беларускай Крыніцы» Раман Сурыг[illegible] [illegible]

Манархічныя адозвы ў Докшыцах.

Каля Докшыц, [illegible] «Slowo» (№ 177) [illegible]

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Арышт прафашысцкіх дзеячоў у Нью-Ёрку.

НЬЮ-ЁРК, 8-8. У Нью-Ёрку арыштавана 5 італьянскіх рабочых актыўных удзельнікаў прафашысцкага руху.

Перад арыштам адбыліся вобыскі ў радакцыях 2-х прафашысцкіх газэт. У італьянскіх рабочых колах зацьвярджаюць, што вобыскі і арышты былі ўчынены па патрабаваньні італьянскага пасольства ў Вашынгтоне. 5 арыштаваных абвінавачаны ва ўдзеле ў забойстве двух фашыстаў 30-га мая ў Нью-Ёрку.

Камітэт абароны ахвяр белага тэрору патрабуе вызваленьня Вуйевіча.

ПАРЫЖ, 8-8. Камітэт абароны ахвяр белага тэрору на Балканах [illegible] югаслаўскага рэвалюцыянэра Вуйевіча (які, як мяркуюць, забіт паліцыяй).

Тэлеграма патрабуе вызваліць Вуйевіча, а таксама Кусаваца і Броца, арыштаваных у Загрэбе.

Пад тэлеграмаю—блізка 40 подпісаў.

Да прыезду ў СССР эстонскай рабочай дэлегацыі.

МАСКВА, 9-8. Ініцыятыўная рабочая група, якая ўтварылася ў Эстоніі дзеля пасылкі ў СССР рабочай дэлегацыі, зьвярнулася ў УЦСПС з просьбай прыняць дэлегацыю і аказаць ёй дапамогу ў яе працы па азнаямленьні са становішчам рабочае клясы ў СССР.

УЦСПС адказаў згодай і з свайго боку прапануе прысылаць дэлегацыю ў канцы верасьня з тым, каб яна мела магчымасьць па сканчэньні паездкі па СССР прыняць удзел у Кастрычнікавых урачыстасьцях у Маскве.

Прыгоды з тав. Казарынавым у ПАЗШ.

Тав. Казарынаў правёў некалькі гадзін у Эль-Айвандзе.

НЬЮ-ЁРК, 8-VIII. Сёньня ў Нью-Ёрк прыехаў на параходзе «Альберт Поливн» тав. Казарынаў, які выйграў у лётарэі Осо-Авіяхіму вандроўку вакол сьвету. Амэрыканскія ўлады не дазволілі тав. Казарынаву выйсьці ў Нью-Ёрку. Тав. Казарынаў затрыманы на борце параходу і будзе пераведзены ў баракі для затрымліваемых імігрантаў на востраве «Эль-Айванд».

Карэспандэнт «ТАСС» меў гутарку з тав. Казарынавым на борце параходу. Казарынаў выказаў зьдзіўленьне з поваду такіх адносін да яго амэрыканскіх уладаў, прывёўшы, як прыклад, вельмі прыхільны прыём, аказаны яму ў Эўропе, у прыватнасьці ў Бэрліне, Парыжы і інш. гарадох.

Тав. Казарынаў напомніў далей асабліва ўважлівыя адносіны з боку Осо-Авіяхіму да амэрыканскіх вандроўнікаў вакол сьвету ў часе праезду Ніка праз СССР у леташнім годзе. Тав. Казарынаў меў прабыць у Нью-Ёрку 2 дні, а адгэтуль накіравацца ў Чыкага і Сан-Францыско, а пасьля гэтага выехаць у Японію. Расклад вандроўкі прадугледжвае толькі 12 дзён прабываньня ў Амэрыцы.

* * *

НЬЮ-ЁРК, 8-VIII. Пасьля некалькіх гадзін прабываньня ў бараках для імігрантаў на «Эль-Айвандзе» і допросу з боку ўладаў, якія цікавіліся, ці ня зьбіраецца Казарынаў «нізьвергнуць урад ПАЗШ», Казарынаў атрымаў дазвол зысьці на бераг у Нью-Ёрку.

Казарынаў заявіў карэспандэнту «Тасс'а»: «Перадайце таварышам у СССР, што я адчуваю сябе найлепей. Вандроўка робіць для мяне найвялікшую прыемнасьць».

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Працэс Аненкава.

СЯМІПАЛАЦІНСК. На працэсе Аненкава адбываецца далейшы допрос сьведак, якія зноў малююць карціны страшных жорсткасьцяў, якія рабілі аненкаўцы ў Сямірэччы.

Сьведка Ляонаў паказвае, што ў адным сяле аненкаўцы засеклі і расстралялі звыш 100 чал. — старыкоў, жанчын і дзяцей. Маемасьць іх была разграблена.

Згодна слоў сьведкі Несьцярэнкі, у сяле Падгорным аненкаўцы замучылі і растралялі 300 чал.

Сьведка Бардухін, б. стражнік аненкаўскай батарэі, які зрабіў з Аненкавым паход ад Уралу да Сямірэчча, апавядае, што ў аненкаўскім атрадзе біцьцё было звычайнай зьявай.

Для падтрыманьня дысцыпліны ўжываліся шомпалы.

У вёсцы Аплоўску, жыхары якой былі западазроны ў перадачы чырвоным зьвестак аб стане белых часьцей, аненкаўцы растралялі 580 чалавек.

НА ЎСЕСАЮЗНЫМ КІРМАШЫ.

Палёгкі дзяржаўным арганізацыям.

НІЖНІ НОЎГАРАД, 8-8. Старшыня кірмашовага камітэту Малышаў заявіў, што дзяржаўны розьнічны гандаль на кірмашы будзе павялічан, бо масавы пакупец прымушан будзе заварочвацца на кірмашы да прыватніка, які выкарыстае адсутнасьць дзяржаўнай розьніцы.

Кірмашовы камітэт надае дзяржаўным гандлёвым розьнічным арганізацыям вялікія палёгкі на кірмашы.

Едуць кітайскія купцы.

НІЖНІ НОЎГАРАД, 8-8. Водлуг вестак усходняй гандлёвай палаты, на кірмаш выехала яшчэ адна група—блізка 100 чалавек—купцоў з заходняга Кітаю. Кітайскія купцы вязуць бавоўну, воўну і скураную сыравіну.

Помнік т. Леніну ў Разьліве.

ЛЕНІНГРАД, 8-8. Скончаны ўсе падрыхтоўчыя працы па пабудове помніку Ільлічу у Разьліве. Усе матар'ялы дастаўлены на месца. Пракладзена абсаджаная дрэвамі сьцежка ад мора да месца пабудовы помніку. Распачата пабудова прыстані. Падстаўка для помніка ўжо гатова. Помнік будзе скончан да 15 верасьня.

Турцыя купляе цэмант у СССР.

НОВАРАСЕЙСК, 8-8. Выехаў для закупкі 3 тысяч бочак цэманту прадстаўнік самай буйнай турэцкай фірмы. Ён паведаміў, што ў зьвязку з пачаткам будаўніцтва на Анаталійскім узьбярэжжы патрэбны неабмежаваны лік савецкага цэманту.

Запрашэньне будаўнікоў на кангрэс у Францыю.

ЦК саюзу будаўнікоў атрымаў ад унітарнай фэдэрацыі будаўнікоў Францыі запросіны на кангрэс французскіх будаўнікоў, які адчыняецца 25 верасьня. Запросіны прыняты.

Грузінскі народ толькі пры савецкай уладзе падыме свой дабрабыт.

ТЫФЛІС. 6-VIII. 5-га жніўня адбыўся шматлікі сход грузінскай інтэлігенцыі. На сходзе прысутнічалі ранейшыя сябры ЦК меншавікоў, і ранейшыя радавыя сябры партыі меншавікоў, нацыянал-дэмакратаў і эс-эраў.

Пасьля дакладу Гобібэрыдзэ і спрэчак сход аднадушна ўхваліў рэзалюцыю, у якой зазначана: «з дню заснаваньня савецкай улады ў Грузіі распачалася барацьба з боку варожа настроеных элемэнтаў з гэтаю ўладаю. Барацьба проці савецкай улады ў Грузіі праходзіла пад лёзунгамі, якія не адпавядалі рэальным жыцьцёвым інтарэсам. Сёньня міжнароднае становішча надзвычайна ўскладнена. Дзе-б ні ўзьнікла вайна, яна абавязкова набудзе міжнародны характар. Грузінскі народ бярэ пад увагу, што ў выпадку паражэньня савецкай улады ў гэтай барацьбе, у Расеі ўстанавілася-б рэакцыя, што зусім не адпавядае нацыянальна-эканамічнаму разьвіцьцю грузінскага народу.

Той шлях, тая праца, што вядзе да вайны проці савецкай рэспублікі, варты вялікай ганьбы. Мы лічым неабходным катэгарычна заявіць: паўстаньне ці падобная праца ў Грузіі зьяўляецца самым вялікім злачынствам перад грузінскім народам. Мы дадзім адпор усім, хто пажадае ўцягнуць у авантуру грузінскі народ. Трэба гэта пытаньне назаўсёды зьняць з парадку дню, назаўсёды адмовіцца ад таго шляху, тых мэтадаў, якія пазбаўляюць грузінскі народ магчымасьці працаваць у справе палепшаньня свайго культурна-эканамічнага жыцьця».

Манэўры харкаўскай камсамоліі.

ХАРКАЎ, 8-8. 6-га і 7-га жніўня камсамольская арганізацыя зрабіла 2-хдзённы вайсковы пераход, у якім брала ўдзел 4 з паловаю тысячы камсамольцаў.

Паход паказаў высокія маральна-палітычныя якасьці камсамольцаў, але разам з тым выявіў і слабую вайсковую падрыхтаванасьць.

Паход сьведчыць, што лепшаю формаю вайсковай працы сярод моладзі зьявіцца арганізацыя пры ячэйках ТДА-Авіяхіму спэцыяльных атрадаў рабочай моладзі.

ВСНГ СССР за палепшаньне якасьці с.-г. машын.

МАСКВА, 8-VIII. Каб забясьпечыць дастаўку сялянам дабраякасных і танных сельска-гаспадарчых машын па цэнах даваеннага прэйскуранту, ВСНГ СССР прапанаваў усім арганізацыям, якія дастаўляюць сельска-гаспадарчай машыннай прамысловасьці сыравіну, зьвярнуць асаблівую ўвагу на пытаньне аб якасьці сыравіны і ўжыць усе захады да максымальнага зьніжэньня цэн на пастаўку сыравіны.

Фабрыка штучнага шоўку ў Ленінградзе.

ЛЕНІНГРАД, 8-8. Распачалася пабудова новага заводу па вырабу штучнага шоўку.

Маскоўская моладзь у вайсковым паходзе пад кіраўніцтвам С. С. Каменева

МАСКВА. Скончыўся 2-хдзённы вайсковы паход маскоўскай рабочай моладзі, арганізаваны па ініцыятыве «Камсамольскай Праўды».

Паходам кіраваў С. С. Каменеў, які адзначыў вялікі посьпех паходу. Маскоўская моладзь выказала вялікую зацікаўленасьць паходам.

Бакінскія камсамольцы гатовы.

БАКУ, 7-8. 5-га і 6-га жніўня бакінскі камсамол правёў разам з палком мясцовага гарнізону вайсковыя манэўры.

Праведзен начны паход і паказальная бойка з умоўным удзелам артылерыі і самалётаў ворага.

22-хвёрстны пераход выкапан надзвычайна добра.

Удзельнічала 2 тысячы камсамольцаў і камсамолак.

Удзельнікі манэўраў заслужылі пахвалу каманднага складу.

Нямецкія рабочыя едуць лячыцца ў СССР.

ЛЕНІНГРАД, 8-8. 15 жніўня ў Ленінград прыяжджае з Нямеччыны партыя ў 40 чалавек нямецкіх рабочых, якія едуць лячыцца на паўднёвыя савецкія курорты.

У Савецкай Беларусі.

Мэліярацыя ў Быхаўшчыне.

(Ад нашага карэспандэнта).

Быхаўшчына—адзін з найбольш балоцістых раёнаў Магілеўшчыны. Яшчэ да рэвалюцыі ўзьнікла думка аб выкарыстаньні гэтых балот. Але на дакладную запіску з гэтай думкай Магілеўскі губарнатар адказаў: «Помещики уезда в искусственном расширении своих земельных и луговых владений не нуждаются. Что касается мелиорации болотистой площади силами государства, **а тем паче крестьянства, — то об этом говорить не приходится**». Так казаў «высокі» царскі чыноўнік. Але пасьля Кастр. рэвалюцыі сялянства Быхаўшчыны ўпартай калектыўнай працай пры дапамозе савецкай улады, доказвае як замест непраходных балот зьяўляюцца квітнеючыя палі і сенажаці. Праца разгортваецца.

Усяго на раёне налічваецца 50 мэліярацыйных таварыстваў. У параўнаньні з мінулым годам, маецца павялічэньне на 8 т-ваў. Рост іх ня спыняецца. Членаў таварыства налічваецца каля 3000 чал. усяго, за гады ранейшай працы, асушана 1366 дзес. балота. Зараз—гэта сенажаці, на якіх зьніклі балотныя і растуць лугавыя травы. У мінулым годзе было раскарчована 133 дзес. дробнага балотнага лесу, расчышчана ад хмызьняку 177 дзес. Сплянавана было 60 дзес., узорана 76 дзес.

У гэтым годзе ў распараджэньні мэліярацыйных т-ваў раёну знаходзіцца плошча ў 2800 дзес. Расчышчана ў гэтым годзе 70 дзес., раскарчована 50 дзес. дробнага балотнага лесу. Сплянавана 40 дзес. У гэтым годзе заложана 12 паказальных вучасткаў. Гаспадарчых пасеваў маецца 30 дзесяцін. Урэгуляваньне ўтвараецца зараз на рэчцы Грозе, на што адпушчана 14000 рублёў, на рэчцы Варыніне вядзецца дасьледваньне. Урэгуляваньне распачнецца ў будучым годзе і намячаецца рэгуляваньне ракі Полны.

Акрамя мэліярацыі разгортваецца торфараспрацоўка. Пад тарфянымі балотамі ў Быхаўшчыне занята 21605 дзес. Шкляны завод «Ільліч» пераходзіць у гэтым годзе на тарфяны апал. Зацікаўленасьць сялянства да торфаздабываньня ўзрастае. Тарфяныя таварыствы арганізуюцца ў вёсках Залатва, Пераkладавічы і Смаліцы.

М. Л-да.

Выйшлі з цяжкага становішча.

(Смалявіцкі р., Меншчына).

У былым маёнтку графа Тышкевіча на прыгожых берагох ракі Гайны разьлёгся савгас «Антанопаль», які арганізован у часы голаду і завірухі 1921 году. Прыступаючы да працы савгас меў 1 каня і 2-х кароў.

Прайшло шэсьць год, і «Антанопаль» выглядае зусім інакш. Лік рагатай жывёлы даведзен да 17 штук, коняй 17 штук. Савгас займае плошчу, у 417,09 дзесяцін, з якіх ворнае зямлі 193,57 дз., сенажаці 67,27 дз., астатнія дзесяціны прыпадаюць на лес, балота, сялібу і інш. Два гады таму назад у савгасе ўведзен 8-мipольны севазварот. Дзесяціна жыта дае 60-70 пудоў збожжа. 3 культурных траў ужываецца канюшына. Для апрацоўкі зямлі савгас мае: 14 плугоў, 6 барон, 1 малатарня, сячкарня, трыер, жняярка, касарка, арфа і інш. 3 прадпрыемстваў савгасу належаць—млын (вадзяны), цыркулярка (дзе рэжуць 3-харшыповыя дошкі). За добрыя вынікі ў працы яшчэ ў 1925 г. на выстаўцы ў м. Лагойск савгас атрымаў пачэсны дыплём ад Наркамзему. У галіне будаўніцтва і рамонту будынкаў зроблена шмат. У 1926 г. было адпушчана 3000 руб. на рамонт 2-х жылых хат, у 1928 г. будзе атпушчана 6000 руб. на пабудову жылой хаты. Сельска-гаспадарчага падатку ў 1926-27 г. савгас заплаціў 615 рублёў.

Культурны ўзровень рабочых навысіўся. Усе рабочыя пісьменныя. (75 проц. рабочых навучылася пісаць і чытаць у савгасе). Выпісваюцца ўсе беларускія газэты, што выдаюцца ў Менску, «Ведната», «Крестьянская газета», «Батрак» і інш., усяго 25 экзэм. У складзе жыхароў савгас'у маецца 6 камсамольцаў, 1 член партыі і 2 кандыдаты.

Дапамога сялянству з боку савгас'у, вялікая. У час сяўбы г.г. на трыеры ачышчана 500 пуд. сялянскага збожжа, савгас апрацаваў 4 сялянскія гаспадаркі, сялянства карысталася 16 дзён плугамі, 8 дзён коньмі і 4 дні рабочымі.

У вачох сялянства савгас карыстаецца вялікім аўтарытэтам.

М. А. Войтка.

На барацьбу з „чырвоным пеўнем“.

(Чэрвенскі раён, Меншчына).

Калі яшчэ зусім нядаўна наша вёска спакойна аддавалася на лёс «чырвонага пеўня», калі, пасьля няшчасьця, яна толькі бядавала,—то цяпер яна пачала шырока арганізоўвацца для калектыўнай барацьбы з пажарам, гэтым частым госьцем нашай драўлянай вёскі.

Пажарныя дружыны і іх аддзяленьні шырока абхапілі ўсё больш населеныя пункты раёну. За гэты год вёска Дыя, Раваніцкая Слабада, Градно, Новы Будкаў і іншыя арганізавалі ў сябе дружыны. Калі летась раён налічваў іх 16, то за сёлетні год лік іх узрос да 23-х.

Самымі лепшымі па працы лічацца Руднянская, Ачыская, Кліпоцкая. За гэты год дружыны вёсак Ачыжу, Дамавіцку і Александроўкі ўзбагаціліся пажарнымі вышкамі.

На сродкі самога насельніцтва набыта 2 машыны, шмат дробнага матар'ялу, як багроў, вёдзер, цэбраў ды іншага.

Некаторыя дружыны на свае сродкі імкнуцца будаваць пажарнае дэпо. Іваніцкая таксама два гады, як вывела зруб, з чытальняй і клюбам на другім паверху, але апошні так і стаіць пакуль канчаткова ня згіне. Трэба сельсавету і РВК тэрмінова прысьці на дапамогу.

8—12 проц. усіх пажараў, што адбыліся на раёне, прыпадае на падпал ад пяруна. На гэта РВК зьвернута ўвага. За гэты год раённым інструктарам пастаўлен 81 грамаатвод. Але наша цемра і тут робіць перашкоду. Вёска Вялікая Ганута, дзякуючы агітацыі эвангелістаў, ні за што ня хоча згадзіцца на пабудову ў сябе грамаатводу. Мясцовым культурным сілам трэба разьвеяць гэты дым.

Адно шкада, што працы па пераходу на агняўпартую будоўлю, у раёне не праводзіцца. Гэта забясьпечыла-б і ад пажару і разьвязала-б крызіс з лесабудаўнічым матар'ялам.

Наогул-жа дысцыпліна сярод пажарнікаў кажа, што сялянства перакаланася ў неабходнасьці калектыўнага змаганьня з «чырвоным пеўнем».

Г. Н.

Сельска-гаспадарчы падатак.

(Клімавіцкі р., Магілеўшчына)

Кажучы аб выніках вучоту аб'ектаў ападаткаваньня, патрэбна адзначыць, што яны ў паасобных сельсаветах розныя.

На ўсіх сельсаветах зямлі выяўлена на 3018 дзес. альбо на 6 проц. больш, чым летась.

Сенажаці заліўной па раёну выяўлена 524 дзес. (48 проц.). Больш усіх выявіў яе Гразівецкі с. с.—289 дзес. (47,4 пр.). А сенажаці сухадольнай па раёну павялічылася на 772 дзес. (4 проц.)

Лік буйнай жывёлы ў параўнаньні з мінулым годам паменшаў: кароў на 3029 гал. (14 проц.), коняў на 1213 гал. (9 проц.).

Процант памяншэньня кароў хістаецца ад 20,7 проц. (Мілаславіцкі с. с. да 7 процантаў (Зьвенчаскі с. с.).

Процант памяншэньня коняй хістаецца ад 13,9 прац. (Малашкавіцкі сельсавет) да 1,1 прац. (Ціманаўскі сельсавет).

Лепш трохі абстаіць справа з вучотам сьвіней. Колькасьць іх па раёну павялічылася на 1578 галоў (11 пр.)

Ёсьць сельсаветы, у якіх колькасьць сьвіней мае павялічэньне да 49,2 пр. (Аўтухаўскі с.-с.) 32 прац. (Асмалавіцкі с-с.) Маецца таксама па некатарых сельсаверах і памяншэньне, як напрыклад: у Красавіцкім сельсавеце паменшылася на 6,6 прац., Макавецкім на 8,2 прац. і Хатавіцкім на 2,9 пр. Колькасьць іншых аб'ектаў ападаткаваньня ў параўнаньні з мінулым годам таксама павялічылася: вульляў рамачных на 1232 штукі (49 прац.), калодных—138 штук (8,7 проц.), плошча саду на 31 дзес. і гароду на 3 дзес. Лік едакоў паменшаў на 610 асоб альбо на 0,9 прац., тлумачыцца гэта выключэньнем едакоў, парваўшых сувязь з сваей гаспадаркай. Лічба неземляробскіх прыбыткаў па раёну павялічылася на 284898 рублёў, альбо на 443 прац. Наогул патрэбна адзначыць, што вучот гэтага году ў параўнаньні з мінулым больш-менш здавальняючы.

М. Алесь.

Узаемадапамога.

(Чэчэрскі раён, Гомельшчына).

Камітэт узаемадапамогі ў пасёлках «Зялёны мох» і «Максімаўка» налічвае два гады сваёй дзейнасьці. Старшыня яго т. Ісакаў мала клапаціцца аб падтрыманьні аўтарытэту арганізацыі.

Камітэт абараняе інтарэсы не беднаты, а заможных сялян. Пазыкі пры разьмеркаваньні часьцей усяго патрапляюць ў кішаню заможнікаў.

Далей, няма ніякай культурна-асьветнай працы, а таксама справаздач перад сельсаветам і сялянствам. Між тым сельсавет знайшоў дзейнасьць к-та ўзаемадапамогі нездавальняючай.

Хаця ў к-це ёсьць 3 дзес. пашні і 1 дзес. сенажаці, але грамадзкай заворкі няма. Уся зямля наступае у арэнду.

Праз стараньні некаторых сяброў сельсавету вобчаства ўзарала 1,5 дзес. пад яравы клін, які так і застаўся незасеяным.

Спачатку на агульным сходзе было аднагалосна пастаноўлена засеяць заворавы вучастак грэчкай. Пасьля-ж справаздачы старшыні к-ту ў сялян зьнікла ўсялякая ахвота працягваць гэту працу. Увесь справаздачны даклад прадстаўляў сабою лаянку і ўказаньне, што вобчаства павінна быць на «падножным карму ў камітэта»... Камітэт мае права (?) рабіць, чаго хоча яго «левая нага»...

Вось якім чынам пацярпела правал уся грамадзкая заворка.

А выніку сярод сялян згінула, як дым, усялякае давер'е да кіраўніка ўзаемадапамогі.

Бо гэты «кіраўнік» больш кіруе справамі на карысьць не беднаты і батрацтва, а заможнікаў.

Стары.

Сотні дзяцей чакаюць пабудоўкі школы.

(Пудзіцка-Слабодзкі с.-с. Пухавіцкага р.).

Пудзіцка-Слабодзкі с.-с. налічвае гаспадарак каля 600. У склад яго ўваходзіць 10 вёсак і 6 пасёлкаў. Да 1925 г. на ўсе гэтыя вёскі была толькі 1 школа, ды то зусім раскіданая, ужо год 90 як стаіць. Вядома, што школа не магла абхапіць дзяцей школьнага ўзросту, чаму цяпер і ёсьць 80 проц. напісьменных з старэйшых і 45 проц. з моладзі.

У 1925 годзе пры стараньні сялян і дапамозе ўлады ў вёсцы Слабада пабудавана школа. Гэта школа абхоплівае дзяцей толькі сваей вёскі. Другая школа, зусім раскіданая, гнілая, з пашыбанымі вокнамі, у сярэдзіне на падпорках, абхоплівае дзяцей 6-ці вёсак. Вучацца ў школе на дзьве зьмены. У школе цесна, холадна, сядзяць у вопратках, перамены малыя, бо 2 зьмены. Дзеці другіх 4 вёсак застаюцца бяз школы.

Шмат заяў падавалі сяляне аб адчыненьні школы і ў 1926 г. была пастанова РВК пабудаваць школу у цэнтры Пудзіцка-Слабодзкага с.-с.

Сьцены пастаўлены летась і цяпер так стаяць. Да зімы школа ня будзе дабудавана.

Ці-ж такое трэба стараньне будаваць школу для 6 вёсак, дзеля некалькі сотцень дзяцей?

Райвыканкому трэба трохі раварушыцца. Сялянства патрабуе каб для іх дзяцей была адчынена школа.

Куст.

Рост яўрэйскіх калгасаў.

(Бабруйшчына).

За апошнія гады яўрэйскія калгасы Бабруйшчыны значна ўзмацніліся, яны растуць колькасна і якасна. Праца па арганізацыі калгасаў вядзецца тутака ўжо з 1920 г., але асабліва яны сталі разьвівацца з дню выданьня дэкрэту 1924 г. аб надзяленьні яўрэяў зямлей. У сучасны момант мы маем на акрузе 19 яўрэйскіх калектыўных гаспадарак і 1 арцель з плошчаю зямлі у 2,883 дзес., якія аб'ядноўваюць 184 сем'яў з 876 едакамі. У гаспадарках заведзен шматпольны севазварот. Значна павялічылася колькасьць жывёлы. У сучасны момант калгасы маюць 163 рабочыя коні і 519 дойных кароў. Трэба адзначыць, што сельска-гаспадарчым мёртвым інвэнтаром, як буйным гэтак і дробным, яўрэйскія калгасы забясьпечаны добра. У сучасны момант у іх распараджэньні маюцца 16 малатарань, 15 жняярак, 10 маслабоек, 16 сэпаратараў, 1 трактар, 4 касілкі, 6 сеялак радавых, 4 рухавікі і г. д. Пабудаваны і будуюцца масларобныя заводы, сыраварні. У арцелі «Акцябр» пабудован крахмальны завод. Акрамя гэтага яўрэйскія калгасы маюць 19 тэхнічных прадпрыемстваў на абсталяваньне якіх затрачана 53 тысячы рублёў, з якіх масларобак 9, маслабоек—3, сыраварак—3, паравых млыноў—2, пільня—1 і крахмальны завод. Узаемаадносіны насельніцтва з калгасамі добрыя.

Яўрэйскія калгасы абслугоўваюць навакольнае насельніцтва: здавальняюць сялян гатунковым насеньнем, абслугоўваюць іх машынамі і інш. Маюцца у калгасаў і некаторыя недахваты, як неналаджанасьць каапэратыўнага збыту прадукцыі, няпоўнае уцягваньне у зварот усіх маючыхся сродкаў і г. д. Але усётакі трэба сказаць, што у сваёй працы яўрэйскія калгасы Бабруйшчыны, ня гледзячы на іх кароткае існаваньне, маюць шмат посьпехаў. Лепшым доводам іх пасьпехаў—зьяўляецца шэраг пахвальных лістоў і прэмій, атрыманых імі на сельска-гаспадарчых выстаўках.

М. А.

Сельская гаспадарка Менскай акругі.

С-г. выстаўкі.

14 і 21 жніўня ў в. в. Крупцы і Капялі, Самахвалаўскага раёну, будуць наладжаны выстаўкі маладняку рагатай скаціны чырвона-беларускага гатунку.

Выстаўкі маюць сваёй мэтай падагуліць працу па вывучэньні гатунку гэтае скаціны і малочных кантрольных саюзаў.

Праверка малочнасьці

У канцы ліпеня на некаторых пунктах была праведзена праверка малочнасьці звычайнай сялянскай каровы.

Праверка выявіла, што ў працягу 7 дзён некаторыя каровы давалі па 13 ф. масла г. з., нават ня менш гатунковых.

Пабудова цэнтральнай малочнай.

Зараз ізноў пачалася падрыхтоўка да пабудовы цэнтральнай малочнай у Менску. Менскі АВК даў заданьне зямельнаму аддзелу тэрмінова распрацаваць матар'ялы адносна гэтага пытаньня. На гэтых днёх швэдзкая фірма прыслала сваё заключэньне аб праэкце пабудаваньня малочнай; усё абсталяваньне малочнай будзе закуплена ў гэтай фірмы.

Пабудоўка малочнай будзе каштаваць 180 тысяч. руб.

Да „дню ўраджаю“.

Сёлета ў «дзень ураджаю» па ўсіх раёнах будуць наладжана с.-г. выстаўкі, якія адаб'юць нашы посьпехі ў галіне паляводзтва і садоўніцтва. На арганізацыю гэтых выставак мае быць асыгнавана па 200 руб.

Ураджай азіміны.

Па вестках ЦСУ, ураджай азіміны па Менскай акрузе мае такі выгляд: жыта—3,1, пшаніца-азімка—2,8. У сярэднім з 1-га гэктару ураджай складае 48 пуд.

Індыя і „індыйская“ армія.

(Ад уласнага карэспандэнта).

Магараджа Бурдван, ранейшы „прадстаўнік“ Індыі на імпэрскай канфорэнцыі ў Лёндане, зноў выступіў на грамадзкай арэне і зноў ткі на сьцюдзёным і імглістым беразе Тэмзы. У гэты раз магараджа ўжо ня ўздымае тосту, як на разьвітальным банкеце імпэрскай канфэрэнцыі за тое, каб брытанскія дамініёны «пашлі па прыкладу Індыі», і з зусім самастойных, нават у замежных зносінах, дзяржаўных арганізацый яны абярнуліся ў такія-ж бясправўныя і паднявольныя калёніі, як і Індыя. І, калі магараджу спатыкалі бурнымі воплескамі брытанскія цьвёрдалобыя міністры, дэлегаты, атрымліваючых поўную самастойнасьць дамініёнаў, пагардліва ўсьміхаліся дурной выхадцы недарэчнага шута, а раніцою ўся прэса Індыі, узрушаная і абураная, лаяла на чым сьвет стаіць няўдалага палітыка, называла яго «болванчиком», „петрушкой“ і проста ідыётам. Цяпер магараджа хоча направіць сваю памылку. Вярнуўшыся з Індыі дзе яго добра спаткалі, ён паведаміў індыйскую прэсу аб сваім канчатковым намеры пакінуць грамадзкую арэну і больш ня выступаць у якасьці палітыка. У адказ на гэта была „кціпная паніхіда“, наладжаная ўсёй індыйскай грамадзкасьцю і прэсай. Але магараджа, пераехаўшы ў Англію, абласканы цьвёрдалобымі, ня гледзячы на свае клятвы і абяцаньні рашыў яшчэ раз спрабаваць шчасьця. На шматлюдным, урачыстым сходзе ён зноў выступіў, але ўжо ў ролі прарока-абвінавальніка: «Красная опасность сейчас угрожает Индии гораздо больше, чем об этом думают... Индии крайне необходима, сейчас именно, сильная и могучая армия»...

Бясспрэчна, Індыі патрэбна сільная армія... Хто гэтага ня ведае? І, калі-б у Індыі зараз была моцная індыйская армія, ёй пэўна ня прышлося-б пакутаваць і мучыцца пад уціскам брытанскага імпэрыялізму...

Так думаюць усе індусы, за выключэньнем, зразумела, магараджы Бурдвана і да яго падобных... Індыі патрэбна армія, але гэта армія павінна быць індыйскай. І індусы патрабуюць індыанізацыі сваёй арміі.

Індыйская армія толькі завецца індыйскай, бо яна складаецца з уласных індыйскіх часьцей з брытанскімі афіцэрамі, генераламі і унтэрамі, з брытанскіх тэрытарыяльных войск і экспэдыцыйнага брытанскага корпусу. Але індусы хочуць індыанізацыі толькі ўласных індыйскіх часьцей, г. зн. каб індусамі-салдатамі камандвалі індусы-афіцэры. А гэтага больш усяго баяцца ангельцы.

Індыя—занадта бурлівы рэвалюцыйны казан, занадта моцны рэвалюцыйны і нацыянальны рух Індыі, каб ангельцы маглі проста адхіліць якое-небудзь патрабаваньне народу. І на заклік аб індыанізацыі арміі, брытанскі ўрад адказвае поўнай гатоўнасьцю правесьці гэту рэформу. І так: індусы патрабуюць, ангельцы згаджаюцца. Здавалася-б усё гатова... Але правядзеньне ў жыцьцё такой важнай рэформы вымагае, зразумела, дакладнага вывучэньня пытаньня. І прызначаюцца адзін за другім спэцыяльныя камітэты, вывучаюць і агалашаюць свае пастановы. З думкаю лепшых экспэртаў не згадзіцца. А яны выпрацавалі асобны плян правядзеньня гэтай рэформы, плян, водлуг якога індыйская армія будзе канчаткова індыанізавана... Апроч гэтага пляну, вучоныя камітэты выявілі некалькі цікавых момантаў: „індусы ня здольны быць афіцэрамі“, «у Індыі няма такіх клясаў, якія-б выяўлялі здольнасьці да вайсковай службы»... Індусы на гэта адказваюць: „Яшчэ задоўга да зьяўленьня Англіі і яе арміі, у Індыі былі і арміі, і палкаводцы, і афіцэры, а калі цяпер пасьля 150 гадоў панаваньня ангельцаў Індыя ня мае яшчэ сваёй арміі, дык гэта толькі дзякуючы ангельскай палітыцы... Усё-ж такі Індыя будзе мець сваю армію..“ («Форуард» і „Індыен Рэвью»).

Апроч таго, камітэт пастанавіў, што „Індыя ня мае такой сыстэмы народнай асьветы, якая-б падрыхтоўвала будучых афіцэраў». Гэты довад блізкі да сапраўднага становішча; статыстыка паказвае, што за апошнія 5 год пісьменнасьць індыйскага народу ўзрасла на 1 проц., гэта значыць што пры сучасным разьвіцьці народнай асьветы, **Індыя зможа ліквідаваць сваю няпісьменнасьць толькі праз 500 гадоў...**

„Хто-ж у гэтым вінават?—пытаецца калькуцкая газэта „Фаруард“—Ці ня самы брытанцы, якія кіруюць народнай асьветай Індыі? Якія сыстэматычна прыгнятаюць „дух незалежнасьці“ у індусаў, каб стварыць з іх ідэальных агентаў і давераных чыноўнікаў Спэцыяльнага Асьведаміцельнага Бюро (індыйскай ахранкі)?...

Але найгалоўнейшая пастанова камітэту ня ў гэтым. „Гэта рэформа можа быць дасягнута толькі вельмі асьцярожнымі і павольнымі крокамі“—пастанаўляе камітэт вайсковых спэцыялістаў. Але гэта становішча выклікае цэлую буру: «Калі Індыя патрабуе адказнага ўраду—піша трохмесячнік «Індыен Рэвью»—ёй адказваюць, што гэта немагчыма да той пары, пакуль Індыя ня зможа сама сябе абараняць. Калі-ж адзначаюць, што няздольнасьць Індыі абараняць сябе, гэта—вынік брытанскага праўленьня і што Індыя хоча навучыцца гэтаму,—ёй адказваюць, што вучэньне яна можа пачаць не адразу, а толькі **павольнымі і асьцярожнымі крокамі**“...

Але што-ж гэта за павольныя і асьцярожныя крокі?.. Камітэт у сваю чаргу наладжвае шэраг спэцыяльных камісій і яны пастанаўляюць, што Індыя ня мае моладзі здатнай для падрыхтоўкі на пасаду афіцэра. Аднак, у Індыі неабходна адчыніць вайсковую школу. Для школы неабходна мець ня менш 100 кандыдатаў. А іх у Індыі знайсьці немагчыма... З 330 міліёнаў камісіі ня могуць знайсьці і выбраць 100 маладых хлапцоў здатных у кадэты і юнкеры. Гэта значыць, што школу зараз адчыніць немагчыма. Яна будзе адчынена ў 1945 годзе, калі гэтыя сто хлапцоў знойдуцца...

Індыйскія часткі арміі патрабуюць штогод папаўненьня ў 180 афіцэраў, для мірнага часу. Але пакуль што школу адчыніць яшчэ рана, маладыя афіцэры атрымаюць падрыхтоўку ў Англіі. Там Індыі даецца 20 месц у агульнай вайсковай школе (пяхота і кавалерыя) і 8 месц у тэхнічных школах (артылерыя і інжэнэрныя часткі). Гэта ў 1928 годзе. Праз кожныя тры гады лік месц павялічваецца на 12 і гэтак да 1945 г., калі ў Індыі будзе адчынена ўжо свая ўласная школа, бо тады ўжо набярэцца 100 чалавек для адпраўкі ў ангельскія вайсковыя школы. Праз 12 год Індыя змагла-б камплектаваць свае часткі ўласнымі афіцэрамі і чакаць, пакуль апошнія брытанскія афіцэры ня скончаць сваю 27-гадовую службу ў індыйскай арміі. Гэта значыць, што рэформа можа быць канчаткова праведзена толькі ў 1983 г. Але і гэта толькі тэарэтычна: досыць памёрці ці хоць бы захварэць аднаму індусу-афіцэру, як на яго месца прыдзецца паставіць брытанца (індусаў у запасе ня будзе) і зноў пачынай з пачатку. Апроч таго, у лік прызначаных Індыі вакансій ў вайсковыя школы могуць назначацца і ангельцы, якія нарадзіліся ў Індыі, а так як прымаць будуць гэтыя самыя камісіі, што набіраюць і ў Англіі, дык поле для праізволу застаецца шырокае... Кандыдаты будуць не дэлегавацца, а выбірацца гэтымі ангельскімі камісіямі.

Такім чынам, ангельцы пакідаюць за сабой шмат выхадаў, каб перашкодзіць ажыцьцяўленьню індыанізацыі арміі. Індыйская армія, створаная ангельцамі за грошы індусаў—павінна заставацца назаўсёды ў руках ангельцаў, каб служыць мэтам брытанскага імпэрыялізму. Гэта армія ніколі ня будзе індыанізавана... Ну, і ня трэба. Індыя, 330 міліённая Індыя, прабуджаецца, нацыянальна-рэвалюцыйны рух прасякнуў у самыя гушчы спаўшых да гэтай пары мас. З кожным днём рух пашыраецца, расьце... І паўстаўшым 330 міліённым масам нятрудна будзе стварыць сваю ўласную рэвалюцыйную армію з рэвалюцыйнымі камандзірамі, якія павядуць яе па шляху перамогі...

Старая, створаная брытанцамі, армія рассыплецца і загіне і спрэчка аб 180 афіцэрскіх месцах, так хвалюючая беспрацоўную індыйскую інтэлігенцыю—пустая спрэчка, ня вартая затраты энэргіі...

Новая армія знойдзе сваіх камандзіраў адданых народу і справе... І ня прыдзецца чакаць ні да 1983 г., ні нават да 1945: шпаркі ход сучасных падзей, хваляваньне мас—лепшы доказ, што ў Індыі будзе хутка свая армія. Новая, рэвалюцыйная армія...

Калькута. **А. Дал.**

Партыйнае жыцьцё.

Чарговыя задачы ячэек.

(Пасьля перавыбараў бюро).

[illegible]

процанту беларусаў, рабочых і іншых, памяншэньне процанту рабочых у складзе сэкратароў вясковых ячэек пры адначасовым павялічэньні ўдзельнае вагі служачых, слабае ўцягненьне ў бюро вясковых ячэек сялян ад сахі і агульнае паніжэньне іх процанту, ня толькі недастатковае ўцягненьне жанчын у склад бюро, але і паніжэньне

[illegible]

Трэба спадзявацца, што парткомы завостраць сваю ўвагу на слабых баках работы ячэек і трэба спадзявацца што да работы асеньне-зімовага пэрыяду ўсе ячэйкі КП(б)Б, ня гледзячы на летняе «зацішша», падойдуць яшчэ больш гатовымі, больш навучанымі вопытам, больш працаздольнымі. Я. К.

Вайсковая падрыхтоўка партыйцаў.

(Азоўская ячэйка КП(б)Б, Меншчына).

[illegible]

Селькор.

Праца ячэек сярод літоўцаў.

(Віцебск).

[illegible]

Але мы бачым, што яшчэ да гэтага часу амаль ніякай працы сярод літоўцаў на мясцох не вядзецца.

Акрамя гэтага, сярод іх няма патрэбнай згуртаванасьці, няма аднаго цэнтральнага аб'ядноўваючага месца, дзе-б можна было праводзіць пэўную культурна-выхаваўчую і палітычную працу.

А работы непачаты край. Ячэйкам і мясцкомам на мясцох трэба ўзяцца за гэту справу, як кажуць, «у сур'ёз і надоўга».

Працы на мясцох досыць. Літсэкцыі пры акругкоме КПБ трэба лепш аб'яднаць і сгладзіць і галоўнае ўцягнуць у грамадзкую працу.

Калі задаць такое пытаньне: што-ж зрабіла за гэты час літсэкцыя пры акругкоме КПБ, то адказ будзе вельмі кароткі.

Некалькі раз склікаліся агульныя сходы, літсэкцыя распаўсюджвае газэты і іншую літаратуру на літоўскай мове і больш нічога.

А якія-ж вынікі гэтых мерапрыемстваў?—Зусім нездавальняючыя. На сходы зьбіраліся кепска, ня гледзячы на тое, што ў горадзе сярод літоўцаў вялікі процант партыйцаў.

У галіне распаўсюджваньня літаратуры зроблена тое, што з 500 чал. завярбована 31 падпісчык.

Канешна, гэта мала і сэкцыі неабходна прарабіць значна больш.

У заключэньне трэба адзначыць, што ў працы сярод літоўцаў ёсьць шмат перашкод.

Галоўным тормазам зьяўляецца, адсутнасьць адзінага і наогул ніякага памяшканьня і раскіданасьць літоўцаў рабочых і служачых па ўсім горадзе.

Усё гэта не дае магчымасьці весьці штодзённую працу ў гарадзкім маштабе.

Апроч гэтага, наглядаецца, што таварышы партыйцы на мясцох не адчуваюць неабходнай адказнасьці ў гэтай працы.

У далейшым літсэкцыі неабходна арганізаваць клюб, бібліатэку, гурткі, а гэтаксама адчыніць літоўскую школу і ўцягнуць у яе больш літоўскага насельніцтва. А Ч.

АБАРОНА КРАІНЫ.

Пара рыхтавацца да прызыву 1905 году.

[illegible]

У палове жніўня—збор пераменнага складу

Трэба да яго належна падрыхтавацца.

[illegible]

На гэтай важнай справе трэба згуртаваць грамадзкую думку, каб менш было памылак.

Практыка работы з навабранцамі нараджэньня 1904 г. выявіла, што шмат часу пры зборах траціцца на разгляд розных заяў, пасьведчаньняў і скаргаў. Многія, прышоўшы ў шэрагі Чырвонай арміі, распачынаюць хадайніцтвы аб лесе, зямлі і г. д., скардзячыся, што мясцовыя арганізацыі гэтых спраў ня вырашылі. Коратка кажучы некаторыя глядзяць на Чырвоную армію, як на аддзел сацыяльнага забясьпечаньня. Гэтае становішча ненармальнае: яно перашкаджае ў набыцьці прызваным патрэбных ведаў і, наогул, у працы з пераменьнікамі.

Сучасныя міжнародныя абставіны патрабуюць ад нас, каб мы падрыхтаваліся да збору, як належыць, і правялі яго з лепшым посьпехам, чым у мінулыя гады. Вядома, пасьпяховае правядзеньне збору залежыць ня толь-

[illegible]

тыйных, савецкіх і прафэсыянальных арганізацый, а гэтаксама і ад падрыхтаванасьці з боку самога пераменнага складу.

Мясцовым арганізацыям трэба загадзя яшчэ да збору вырашыць усе спрэчныя пытаньні, узьнятыя прызываемымі. Сярод пераменнага складу неабходна павесьці працу па растлумачэньні ўсіх пытаньняў, зьвязаных з прызывам іх на вучобу.

РВК павінны паставіць гэтае пытаньне на пленумах сельсаветаў, дзе высьветліць, каб старшыні сельсаветаў не давалі ніякіх пасьведчаньняў і прыгавараў аб звальненьні ад збору, а гэткія выпадкі маюць месца, прычым яны моцна перашкаджаюць працы з пераменьнікамі ў войску.

Будзем спадзявацца, што мясцовыя арганізацыі прымуць усе меры, каб забясьпечыць 100 проц. яўку пераменнага складу ў вызначаны тэрмін.

Вайскор Ч—ў.

Наш адказ Чэмбэрлену.

По вызаву А. Паруха ўнашу 5 руб. Вызываю на 5 р. загадчыка 15 школы А. Каўлака і загадч. 9 школы Калэчыца; на 3 р.—настаўнікаў: К. Татарынчыка, М. Дучыца, І. Паліводу.

Т. ЕЗАВІТ.

— Сяляне Бярэзінскага раёну ў часе „Тыдню абароны" сабралі ў фонд абароны 351 руб. 24 кап. Кампанія па збору сродкаў працягваецца.

— У фонд абароны жыхары г. Чэрвеня ўнесьлі 162 руб. 41 кап. Утвораны некалькі вайсковых гурткоў. За час «Тыдню абароны» у Осо-Авіяхім уступіла 111 новых членаў.

— Сяляне Кабыльніцкага с.-с. у «Тыдзень абароны» сабралі ў фонд «Наш адказ Чэмбэрлену» 8 руб.

Тав. Чарвякоў сярод чырвонаармейцаў.

(№ чырвонашт. стр. полк.)

2-я гадзіна па поўдні. Полк выстраіўся доўгаю істужкаю на пярэдняй лінейцы і чакае старшыню ЦВК БССР т. Чарвякова. Далёка паказаліся 4 чалавекі, якія накіраваліся да нас.

— Каманда, раўняйся! Сьмірна, раўненьне направа!

— Добры дзень, чырвоныя байцы!

— Добры дзень!—рэхам пранеслася ў адказ.

— Няхай жыве Саюз рабочых і сялян! «Ура» ўскалыхнула паветра.

Пачаўся сход. На сцэне тав. Чарвякоў, Фёдараў, Калента, Коўзун і Гаўрылаў.

З дакладам аб міжнародным становішчы выступіў тав. Чарвякоў. Чырвонаармейцы і камсалітсклад спаткалі яго даклад доўга нясьціхаючымі воплескамі.

— Перадаю вам і вашым бацькам шчырае прывітаньне,—кажа т. Чарвякоў.—Асабліва вам, барысаўцам, памятны дні польскага панаваньня, чаго мы не павінны забываць у сучасны момант. Вядома, гэта была ня польская армія, а армія сусьветнага капіталу, бо яна ела амэрыканскае сала, была апранута ў францускую вопратку і кіравалася ангельскімі інструктарамі. Мы вайны не хочам, і вашы бацькі ле ня хочуць, але сваю бацькаўшчыну мы павінны абараняць. І мы ўпэўнены, што калі буржуазея сунецца супроць нас, то разаб'е сабе нос...

Далей т. Чарвякоў супыніўся на працы ўраду за мінулы год.

— Мы працавалі над тым,—кажа т. Чарвякоў,—каб палепшыць жыцьцё вёскі і гораду. Нам хочацца, каб людзі сталі лепей жыць, каб зьнішчыць тое, што часта ў адной хаце нараджае жанчына і акочваецца авечка. Я ў вас запытаю, ці палепшылася становішча вёскі за гэтыя 7 год? Я ўпэўнен, палепшылася, бо ў вёсцы ўжо зьявіліся і боты, і галіфэ і іншае. Усё гэта сьведчыць аб лепшым стане жыцьця. Але ёсьць яшчэ і шмат раздзетых і галодных у нас. Гэта вядома, тлумачыцца тым, што ўсяго хутка не адбудуеш, бо каб выгадаваць карову, дык трэба 3 гады.

— Калі я прыехаў у Барысаў—кажа т. Чарвякоў,—дык мая першая думка была пабываць у вас, паглядзець, як вы вучыцеся, як выконваеце тыя рэзалюцыі, якія прыслалі мне, прынятыя на ўрачыстым пасяджэньні ў часе адчыненьня лягераў.

Тав. Чарвякоў гаворыць аб задачах ураду ў адбудаваньні краіны: аб узмацненьні сельскай гаспадаркі, падняцьці прамысловасьці, павышэньні культуры.

— Кожны з вас павінен адчуваць адказнасьць перад працоўнымі і сваей бацькаўшчынай Беларусьсю, — заканчывае свой даклад тав. Чарвякоў.

З адказным словам выступіў т. Коўзун, які ад імя чырвонаармейскага і палітычнага складу палка запэўніў урад Беларусі, што № чырвон. полк, які мае слаўныя баявыя традыцыі, свае абавязкі і прынятыя рэзалюцыі выканае.

Пасьля сходу ўвесь полк быў сфатаграфаваны разам з т. Чарвяковым.

Тав. Чарвякоў хадзіў па чырвонаармейскіх палатках, гутарыў з чырвонаармейцамі, знаёміўся з іх вучобаю і жыцьцём.

Вайскор.

Сяляне на варце.

(Узьдзенскі раён).

У „Тыдзень абароны" ў вёсках нашага раёну адбыліся сялянскія сходы, на якіх уважліва абгаворваны сучасныя падзеі.

У В. ПРУСІНАВА была абрана камісія, якая абышла з падпісным лістом па хатах. Сяляне вельмі ахвотна ўносілі свае афяраваньні, хто што мог.

— На гэта трэба даць,—заяўлялі сяляне,—ня трэба спаць у шапку, калі вораг точыць супроць нас зубы.

На агульным сходзе ўхвалілі заснаваць ячэйку ОСО-Авіяхіму і вайсковы гурток.

У В. МАГІЛЬНА адбылося выступленьне вайсковых гурткоў, якія правялі інсцэніроўку: «барацьба чырвоных з белымі". Былі пушчаны падпісныя лісты; зборы прайшлі здавальняюча.

А-р.

Рыхтуйцеся да перавыбараў дэлегатак.

У жніўні па ўсім Саюзе рэспублік пачынаецца падрыхтоўчая праца да перавыбараў дэлегатак.

Кожны год мільёны работніц і сялянак уцягваюцца ў працу па «перавыбарах. Сотні тысяч уступаюць у шэрагі дэлегатак.

Але гэтага яшчэ мала, каб сказаць аб вялікім ахопе дэлегацкімі сходамі жанчын работніц і сялянак.

І ў гэтым годзе работніцы і сялянкі павінны ўзяць большы ўдзел у перавыбарах дэлегатак, чым да гэтай пары.

Перад работніцамі і сялянкамі стаяць тыя-ж вялікай важнасьці задачы сацыялістычнага будаўніцтва і падрыхтоўкі абароны краю, што і перад усімі працоўнымі. Яны перш за ўсё павінны ведаць аб гэтых задачах і аб тэй ролі, якую яны самі павінны заняць у іх вырашэньні.

Перад працоўнымі стаяць задачы індустрыялізацыі краю, работніца павінна разумець іх; аб гэтым яна перш за ўсё даведаецца на дэлегацкіх сходах.

Задачам барацьбы з бюракратызмам маючым месца ў савецкім апараце, таксама вызначана месца ў праграмах дэлегацкіх сходаў. Дэлегацкі сход будзе слухаць даклады каапэрацыі і абгаварваць пытаньні аб зьніжэньні цэн.

Усе найважнейшыя пытаньні нашага будаўніцтва будуць абгавораны на дэлегацкіх сходах. Але работніца і сялянка ня толькі будзе слухаць даклады па гэтых пытаньнях, але, будучы дэлегаткай, возьме непасрэдны ўдзел у вырашэньні іх.

Дэлегаткі замацоўваюцца за рознымі савецкімі, каапэрацыйнымі, гаспадарчымі ўстановамі і арганізацыямі, дзе яны вучацца практычнай працы. Дэлегацкі сход будзе гаварыць ня толькі аб зьніжэньні цэн, але пашле сваіх дэлегатак у каапэрацыйныя крамы, у крамныя камісіі пры іх, паслухае потым даклады дэлегатак з крамных камісій, практычна вырашыць, як лепш наладзіць справу ў каапэрацыйнай краме, будзе дамагацца правесьці ў жыцьцё сваю пастанову.

Таксама і па ўсіх важнейшых пытаньнях.

Дэлегацкі сход, напрыклад, ня толькі будзе слухаць агранома аб лепшых спосабах апрацоўкі зямлі, вядзеньня малочнай справы, гародніцтва і інш., але праз сваіх дэлегатак пастараецца на практыцы гэта зрабіць—арганізаваць малочную арцель, паказальны гарод і інш.

Кожная работніца і сялянка павінна ведаць аб дэлегацкім сходзе, прымаць удзел у перавыбарах дэлегатак, слухаць справаздачы аб працы дэлегатак.

Праз дэлегацкі сход работніцы і сялянкі робяцца сьвядомымі ўдзельнікамі агульнай справы сацыялістычнага будаўніцтва.

С. Любімава.

На прызыўныя пункты зьявіцца на ўсе 100 проц.!

(Старобінскі раён, Бобруйшчына).

З далёкіх, цёмных вёсак, глухой Палескай часткі Старобінскага раёну, зьявіліся прызыўнікі 1905 году. Многія з іх прышлі на канфэрэнцыю за 40-50 вёрст. Усяго сабралася іх 69 ч. Вясёлыя, бадзёрыя яны падрабязна абмеркавалі пытаньні, высунутыя на канфэрэнцыі, а ўласна: аб міжнародным становішчы і чарговым прызыве і выбары ўпаўнаважаных для жараб'ёўкі.

Па першым пытаньні дакладчык зрабіў поўную характарыстыку сучаснага міжнароднага становішча. Уважліва, сур'ёзна праслухалі прызыўнікі гэты даклад і пасьля аднагалосна пастанавілі: «Усім прызыўнікам 1905 году стала падрыхтавацца да прызыву шляхам ваенізацыі праз ячэйкі ОСО-Авіяхіму ваенныя гурткі, на прызыўныя пункты зьявіцца на усе 100 проц.!»

Уважліва было абгаворана прызыўнікамі і другое пытаньне. Згодна цыркуляру акрваенкамату прызыўнікі могуць і не зьяўляцца на прызыўныя пункты; пры жаданьні яны могуць абраць упаўнаважаных-прызыўнікоў ад кожнага сельсавету для жараб'ёўкі. Гэта выгадна, бо гэткім шляхам яны ня будуць адарваны на доўгі час ад сваёй гаспадаркі.

Прызыўнікі ў сваіх выступленьнях падкрэсьлілі гэту выгоднасьць, і прапанова акрваенкамату была ўхвалена аднагалосна. Тут-жа на канфэрэнцыі па трох сельсаветах, з якіх зьявілася большасьць прызыўнікаў былі абраны ўпаўнаважаныя. Прызыўнікам рэшты сельсаветаў канфэрэнцыя дала загад абраць не пазьней 1-га жніўня ўпаўнаважаных для правядзеньня жараб'ёўкі і прадставіць данныя аб гэтым у райвыканкомы.

Старобінскі.

Ад лютага да Кастрычніка.

(Хроніка гістарычных падзей).

28 ліпеня (10 жніўня).

— 6-ы зьезд Р.С.-Д.Р.П. (бальшавікоў). Увесь дзень адбываліся даклады з месц. Выступалі: Падбельскі—ад Маскоўскай арг., Яраслаўскі—ад Маскоўскай вагнпай арганізацыі, Мясьнікоў—ад Менску, даклад ад Рыскага фронту, Уладзімер—ад фінляндзкай арг., Флероўскі—ад Кранштадту, Бубноў—ад Маскоўскай вобл., Прэабражэнскі—ад Уралу, Шумяцкі—ад Сібіры, Дыжбіт—ад Прыбалтыцкага краю, Васільеў—ад Паволжжа. Заслуханы яшчэ даклады: ад Літоўскай сэкцыі, ад Грознага і Закаўказьзя.

— Лёйд-Джордж паведамляе, што 28 ліпеня ангельскі ўрад атрымаў ад расейскага ўраду важную заяву, што апошні лічыць Стакгольмскую канфэрэнцыю чыста партыйнай справай і што ён захоўвае поўную свабоду дзеяньняў у адносінах да рашэньняў канфэрэнцыі.

„Речь" піша з гэтага повада: „Мы вітаем першы рашучы крок нашага ўраду да вызваленьня расейскай замежнай палітыкі ад цыммэрвальдзкага палону".

— «Известия» надрукавалі тэлеграму ад ангельскай рабочай партыі і членаў пастаяннай выканаўчай камісіі францускай сэкцыі Інтэрнацыяналу аб згодзе іх удзельнічаць у Стакгольмскай канфэрэнцыі, але просяць адкласьці яе да 9 ці 16 верасьня нов. ст., бо 26-29 жніўня яны пастанавілі склікаць у Лёндане міжсаюзную канфэрэнцыю.

— Кіраўнік міністэрства вайсковых спраў Савінкаў выказаў свае погляды аб задачах міністэрства журналістам.

„Першай задачай маёй дзейнасьці па міністэрству зьяўляецца аднаўленьне ў арміі жалезнай дысцыпліны»... „Неабходна самая суровая барацьба з руйнуючымі армію элемэнтамі, накштальт гэтак званых бальшавіцкіх плыняў і бальшавікоў"...

— «Известия» пішуць: «Сьледчая камісія дапрашвала Маркава 2-га, які знаходзіцца на свабодзе. Выявілася, што на выданьне «Земшчыны» ён атрымліваў у месяц ад дэпартаманту паліцыі спачатку 12.000 руб., а пасьля 16.000 руб. Апроч таго, ён у розныя часы атрымаў 70—80 тысяч рублёў на розныя патрэбы».

— „Известия" надрукавалі 11 рэзалюцый буйных арганізацый (караблёў, саветаў і г. д.) з патрабаваньнем роспуску „Гос. Думы" і „Гос. Совета".

— 28 ліпеня рабочыя заводу «Перун» вынесьлі наступныя рэзалюцыі: 1) існаваньне арганізацый, створаных Мікалаем Раманавым, як „Гос. Дума" і „Гос. Совет", шкодна для справы дэмакратыі. Мы абураны дзеяньнямі паліцэйскіх прыслужнікаў, правакатарскімі выпадамі супроць рэвалюцыі і патрабуем арышту гэтых рэакцыянэраў. 2) Патрабуем безадкладнага вызваленьня таварышоў, арыштаваных за палітычныя перакананьні. 3) Лічым, што толькі орган рэвалюцыйнай дэмакратыі—Савет Р., С і Сял. Д. можа адратаваць Расею і рэвалюцыю. 4) Патрабуем адмены кары сьмерці"

— Царыцын. Па загаду з Петраграду зачынена мясцовая газэта «Борьба», орган бальшавікоў. Рэдактар газэты Сяргееў арыштаваны.

— Масква. Агульна-гарадзкая канфэрэнцыя фабр.-зав. і чыгуначных камітэтаў вынесла рэзалюцыю аб бягучым моманце, дзе патрабуе адмены кары сьмерці, пратэстуе супроць траўлі бальшавікоў, патрабуе роспуску «Гос. Думы» і „Гос. Совета", перадачы ўлады Саветам і г. д. Канфэрэнцыя зачынілася пяяньнем «Інтэрнацыяналу».

Індустрыялізацыя краіны і апазіцыя.

Найважнейшая праблема сацыялістычнага будаўніцтва, гэта, зразумела, — праблема індустрыялізацыі краіны.

Базай камунізму можа быць толькі буйная прамысловасьць. Толькі буйная прамысловасьць утварае неабходныя ўмовы масавай, таннай электрыфікацыі гораду і вёскі, транспарту і сельскае гаспадаркі; толькі пры разьвіцьці буйнай прамысловасьці можна перавесьці сельскую гаспадарку на шлях рацыяналізацыі і перабудаваць дробныя сялянскія гаспадаркі ў буйныя каапэрацыйныя. Індустрыялізацыя краю дае вялікія палітычныя вынікі, замацоўвае змычку пралетарыяту з сялянствам і ўзмацняе ваенную магутнасьць СССР.

Кожны камуніст усё гэта добра разумее, і сьмешны абвінавачаньні апазіцыі, што нібыта партыя не разумее значэньня індустрыялізацыі, што яна затрымлівае працэс індустрыялізацыі, што яна палітыку змычкі праводзіць на страту буйнай прамысловасьці.

Апазіцыя зноў пашла ў атаку: яна яшчэ раз спрабуе апрануць дасьпехі пібы пасьлядоўнага ленінізму з мэтаю правесьці свае «лявейшыя» прапановы аб індустрыялізацыі за кошт сялянства.

Яшчэ раз апазіцыя распачынае дыскусію ў тых пытаньнях, якія партыя ўжо вырашыла. Яшчэ раз прыходзіцца варочацца да іх, і добра, што зараз мы маем новыя лічбы, і што выступленьне супроць старых форм апазіцыі можна зрабіць на аснаўленьні пытача з новымі разьлікамі.

Мы маем так званую пяцігодку (г. зн. пяцігадовы плян разьвіцьця нашай гаспадаркі), а таксама рэальную індустрыялізацыю 1925-26 г. і 26-27 году. У «пяцігодцы», бясспрэчна, паменьшаны магчымасьці індустрыялізацыі СССР. Але абвінавачваць за гэта Дзяржплян нельга, бо пляны павінны будавацца на меркаваньнях ня лепшага і нават не ідэальна сярэдняга, а сярэдняга з ухілам у горшы бок. Лепш паменшыць магчымасьці, чым іх павялічыць.

Разглядаючы пяцігадовы плян, мы перш за ўсё пытаемся: няўжо намечаныя пляны індустрыялізацыі гэткія малыя, гэткія нязначныя, што можна абвінаваціць партыю, як гэта робіць апазіцыя, у затрыманьні працэсаў індустрыялізацыі.

Мы лічым, што тэмп індустрыялізацыі, намечаны «пяцігодкай», такі моцны, што калі-б нават удалося правесьці ў жыцьцё бяз шкоды для самой індустрыялізацыі мерапрыемствы апазіцыі, яна ўсё-ж такі не магла-б больш-менш значна паскорыць разьвіцьцё буйнай прамысловасьці, электрыфікацыі, трактарызацыі і г. д.

І сапраўды, згодна «пяцігодкі», валавая прадукцыя дзяржаўнай прамысловасьці з 6327 млн. даваенных рублёў у 1926-27 г. даводзіцца ў 1930-31 г., г. зн. у працягу чатырох год, да 9518 млн. руб. За 4 гады павялічваецца ў паўтара разы (на 54 проц.).

Пры гэткім тэмпе валавая прадукцыя ў тэрмін менш сямі год падвойваецца. У працягу двох даваенных дзесяцігодзьдзяў прамысловасьць расла максымальна на 4 проц. у год, а нармальна—каля 2-2 з пал. проц. Савецкая-ж індустрыя будзе павялічваць сваю прадукцыю штогод на 10 проц. і больш.

Чым-жа кіруецца апазіцыя, упадаючы ў паніку і крычачы «караул»? Бязумоўна, нічым. Прыхільнікі апазіцыі грунтуюцца толькі на тым, што ў мінулыя гады пэрыяду аднаўленьня наша прамысловая прадукцыя павялічвалася на 40-60 проц., і на гэтай падставе патрабуюць больш шпаркага тэмпу індустрыялізацыі ў будучым.

Але нельга параўнаць пэрыяд аднаўленьня з пэрыядам, які стаіць перад намі ў будучым. Аднаўляць, зразумела, было лягчэй. Тады можна было гаварыць аб 40 ці нават 60 проц. Нанова-ж будаваць значна цяжэй.

Якім-жа чынам мы разьлічваем узьняць вытворчасьць на 54 проц. у працягу якіх-небудзь чатырох гадоў? Зразумела, што праядаць асноўны капітал мы ня будзем. Пры праяданьні асноўнага капіталу прамысловасьці нямінуча рана ці позна наступіць крах усёй гаспадарчай сыстэмы.

Водлуг «пяцігодкі», асноўны капітал прамысловасьці ў пачатку 1926-27 г. складаецца з 6104 млн. руб., да пачатку 1930-31 г. будзе складацца з 8817 млн. руб., г. зн. у працягу чатырох год ён павялічваецца на 44 проц., пры чым поўнасьцю пагашаецца ізнос, які вызначаецца досыць значным процантам (6-6 з палов. проц.).

Зараз у нас назаўсёды скончана з праяданьнем асноўных фондаў, а тэмп іх росту такі буйны, што значна перавышае тэмп павялічэньня асноўнага капіталу індустрыі любога імпэрыялістычнага краю ў лепшы пэрыяд яго існаваньня.

Наша прамысловасьць шпарка будзе аднаўляцца, а новае будаўніцтва праводзіцца паводле навейшай тэхнікі, такім чынам, перабудоўваецца ў напрамку першакляснай індустрыі.

Выпрацоўка прамысловасьці павялічваецца, галоўным чынам, дзякуючы капітальнаму рамонту старых фабрык, заводаў і пабудаваньню новых.

Ужо адно гэта робіць беспадстаўнымі тыя насьмешкі над рацыяналізацыяй, якія накіраваны да ЦК партыі сапронава-сьмірноўскім блёкам апазіцыі. Калі яны гавораць аб кампаніі за рацыяналізацыю, дык ня могуць абысьціся, каб ня ўзяць слова рацыяналізацыя ў кавычкі. Яны лічаць, што рацыяналізацыя ў нас будзе праводзіцца праз націск на рабочых, а мэханізацыя вытворчасьці, павышэньне тэхнікі і г. д. будзе адсунута на другое месца.

Лічбы аб асноўных фондах дзяржпрамысловасьці рашуча абвяргаюць вымыслы апазіцыянэраў. У працягу пяці год у прамысловасьць будзе ўкладзена 5654 млн. руб., з якіх 54 проц. пойдзе на пашырэньне капітальны рамонт і рэканструкцыю існуючых прадпрыёмстваў, 34 проц. — на пабудову новых фабрык і заводаў і 12 проц. на жыльлёвае будаўніцтва.

Можа быць няправільна, немэтазгодна палову сродкаў траціць на старыя прадпрыёмствы, накладаючы латкі на «Тришкин кафтан». Гэткае пярэчаньне было-б памылковым. Справа ў тым, што палова сродкаў выдаецца на рамонт, пашырэньне і рэканструкцыю старых прадпрыёмстваў толькі ў працягу бліжэйшых год, а пасьля на першае месца высоўваецца новае будаўніцтва.

Так, у 1926-27 годзе на старыя прадпрыёмствы прызначана 79 проц. затрат, а на новыя (бяз жыльлёвага будаўніцтва)—21 проц., а ў 1930-31 г. малюнак ужо мяняецца: 47 проц. на старыя і 53 проц. на новыя.

І гэта зразумела: пры наяўнасьці таварнага голаду мы павінны рабіць гэткія затраты, матар'яльныя вынікі ад якіх будуць атрыманы зараз-жа; да гэткага роду затрат трэба аднесьці выдаткі на пашырэньне, палепшаньне і рамонт існуючых ужо фабрык і заводаў.

Пытаньне: з якіх крыніц будзе здабываць дзяржаўная прамысловасьць сродкі для павялічэньня асноўных фондаў?

Некаторыя таварышы з апазіцыі думаюць, што ў інтарэсах хутчэйшай індустрыялізацыі належыць больш энэргічна мабілізаваць (проста гаворачы: «перакачваць») сродкі сялян.

Але даўно ўжо вядома, што каштоўнасьці ўтвараюцца толькі ў працэсе вытворчасьці, і чым вышэй прадукцыйнасьць працы, тым больш утвараецца каштоўнасьці; таксама даўно вядома, што прадукцыйнасьць працы ў прамысловасьці ў шмат разоў вышэй ад прадукцыйнасьці ў сельскай гаспадарцы.

Адгэтуль ясна, што павялічэньне асноўных фондаў прамысловасьці можа адбыцца, галоўным чынам, праз павышэньне прадукцыйнасьці працы фабрычна-заводзкага рабочага.

Таму мы ні трохі ня дзівімся, даведаўшыся, як мяркуецца пакрываць выдаткі прамысловасьці: у працягу «пяцігодкі» яна атрымлівае 4120 млн. чырв. руб. за кошт уласнага накапленьня, 775 млн. руб. за кошт дзяржбюджэту і 365 млн. руб. за кошт крэдыту. Значыцца, дзяржаўная прамысловасьць на 78 проц. разьвіваецца за свой уласны кошт. Апазіцыя, як вядома, лічыць, што ня трэба адмаўляцца ад выкарыстаньня для прамысловасьці прыватных (галоўным чынам, сялянскіх) сродкаў у большым разьмеры, чым мяркуецца ў «пяцігодцы» Дзяржпляну. Мова ідзе аб тым каб узяць ад сялян некалькі сотен мільёнаў і пусьціць іх на разьвіцьцё прамысловасьці.

Але ці трэба даваць дзяржаўнай прамысловасьці гэтыя сотні мільёнаў рублёў і разгортваць яе дадаткова на некалькі процантаў, калі пры гэтым мы рызыкуем, з аднаго боку, падарваць сялянскі попыт, з другога боку рызыкуем затрымаць разьвіцьцё вытворчых сіл у сельскай гаспадарцы, а з трэцяга боку рызыкуем разрывам змычкі пралетарыяту з сялянствам.

Партыя зусім правільна адказала на гэтае пытаньне адмоўна: ня трэба звыш меры разьвіваць індустрыялізацыю на шкоду ёй-жа самой; нельга браць сродкі для прамысловасьці, паслабляючы рынак, які зьяўляецца пакуль што вернай крыніцай гэтых жа сродкаў.

Можа быць, прамысловасьць разгортваецца ня так шпарка, каб дагнаць сельскую гаспадарку? Не, «пяцігодка» Дзяржпляну гаворыць аб наступным разьмеркаваньні валавой прадукцыі паміж прамысловасьцю і сельскай гаспадаркай (у проц.):

	1923-24	1926-27	1930-31
Прамысловасьць	31	44	48
Сельская гаспадарка	69	56	52

Доля прамысловасьці ўзрастае, а доля сельскай гаспадаркі падае.

Індустрыялізацыя праводзіцца з такім разьлікам, каб выраб сродкаў вытворчасьці разгортваўся шпарчэй, чым выраб рэчаў ужываньня, а таксама, каб шпарчэй разьвіваліся тыя галіны прамысловасьці, якія перапрацоўваюць сел.-гаспадарчую сыравіну, як, напр., маслабойная, крахмала-патачная і г. д.

Вывучаючы «пяцігодку» Дзяржпляну і ўлічваючы некаторую яе ўмеранасьць, нельга ня выказаць здавальненьня наконт ажыцьцяўленьня партыйных дырэктыў аб індустрыялізацыі. Курс узяты правільны. Ён забясьпечвае найбольш здаровае разьвіцьцё народнай гаспадаркі і ўзмацненьне абароназдольнасьці краіны (рост цяжкай індустрыі).

Няма чаго дзівіцца, што з боку апазіцыі ня было яшчэ ніводнага паважнага крытычнага разбору плянаў і практыкі індустрыялізацыі, а толькі скаргі і выкрыкі.

Наша задача—ісьці далей па тым шляху, які паказала партыя, бадзёра гледзячы наперад і працаваць не пакладаючы рук.

Вл. Сараб'янаў.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

Грашовае становішча „Лесбела“.

(Па матар'ялах ВСНГБ).

[illegible]

Што дало зьніжэньне цэн на 1 ліпеня?

(Па матар'ялах НК Гандлю БССР).

Даныя на 1 ліпеня выяўляюць некаторае далейшае зьніжэньне розьнічных цэн у параўнаньні з 1 чэрвеня. Каапэрацыйны набор на 1 ліпеня, у адносінах да 1 студзеня, зьнізіўся на 8 з палов. проц. па ЦРК і на 7,12 проц. па акруговых спажывецкіх саюзах. Агульны бюджэтны набор па групе прамтавараў, згодна даных ЦСУ, зьнізіўся на 7,3 проц. (супроць 6,2 проц. у чэрвені).

Розьнічныя цэны прыватнага рынку на прамтавары, згодна індэксу ЦСУ па асноўных гарадох БССР, далі зьніжэньне ад 4,3 проц. да 8,2 проц. (у чэрвені ад 2,9 проц. да 7,8 проц.).

Агульны зважаны індэкс адпускных цэн беларускай прамысловасьці зьнізіўся на 6,6 проц. і мясцовай прамысловасьці—на 5,5 проц.

Адпускныя цэны саюзнай прамысловасьці далі зьніжэньне амаль на 5 проц.

Неабходна адзначыць павялічэньне актыўнасьці грамадзкіх, савецкіх і прафэсыянальных арганізацый, а таксама каапэрацыйнай грамадзкасьці ў кампаніі па зьніжэньні цэн.

Поруч з гэтым трэба адзначыць, што дасягнутае зьніжэньне цэн у таваправодзячым апараце адбылося, галоўным чынам, за кошт скарачэньня накапленьняў і толькі ў самай нязначнай ступені за кошт мерапрыемстваў па рацыяналізацыі апарату.

Зусім ня зьніжаны адпускныя цэны на некаторыя ходкія тавары сындыцыраванай прамысловасьці, рэгулюемай саюзнымі органамі (хром, ваконнае шкло, сартавое жалеза, цукер і г. д).

Для замацаваньня і паглыбленьня дасягнутых вынікаў Нар. Кам. Гандлю лічыць, што гандлюючыя арганізацыі павінны прыняць меры да поўнага правядзеньня ў жыцьцё ўстаноўленых цэн і надбавак па ўсіх зьвеньнях гандлёвай сыстэмы, асабліва вясковай.

Рэспубліканскія каапэрацыйныя цэнтры павінны распрацаваць мерапрыёмствы па патаненьні нізавога каапэрацыйнага апарату, а ВСНГБ—зьвярнуць асаблівую ўвагу на далейшае паляпшаньне якасьці прадукцыі прамысловасьці і зьніжэньне сабекошту.

Сьвята здароўя.

(Да адчыненьня 3-га ўсебеларускага сьвята фізкультуры).

Сёньня ў Гомелі адчыняецца 3 усебеларускае сьвята фізкультуры. Гэта сьвята зьявіцца лепшай дэманстрацыяй росту і павышэньня спартыўна-тэхнічных дасягненьняў беларускіх фізкультурнікаў. На ўсебеларускім сьвяце лепшыя прадстаўнікі фізкультурнай Беларусі пакажуць перад масай працоўных свае дасягненьні.

Важнасьць усебеларускага сьвята павялічваецца яшчэ тым, што яно зьявіцца генэральнай выпрабаўкай беларускіх фізкультурнікаў да маючай адбыцца ў 1928 годзе ўсясьветнай спартакіяды.

3-е ўсебеларускае сьвята праводзіцца ў момант вельмі вострых міжнародных адносін, калі пагроза вайны і напад імпэрыялістых на Савецкі Саюз яшчэ больш павялічваецца. Гэта прымушае фізкультурную масу яшчэ больш трэніраваць свае мускулы, загартаваць сваё цела і дух да будучых баёў.

Справа самаабароны.

Падрыхтоўка паўнакаштоўнага байца.

Выхоўваньне ў кожным рабочым і селяніне тых псыха-фізычных якасьцяў, якія патрэбны будуць у магчымай барацьбе,—вось тыя першачарговыя задачы, якія стаяць на парадку дню фізкультурнага руху.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі фізкультурны рух ўсё шырэй і глыбей разьвіваецца. Можна цьвёрда быць упэўненым, што ў далейшым фізычная культура захопіць яшчэ большы лік працоўных Савецкай Беларусі.

Няхай у момант, калі імпэрыялісты ўсіх часьцей зьбіраюцца зрабіць напад на Савецкі Саюз, наша сьвята пакажа міжнароднаму рэвалюцыйнаму руху аграмадныя рэзэрвы фізычнай магутнасьці працоўных БССР!

Няхай яскрава заблішчыць у шэрагу нашых посьпехаў і перамог сьвята дасягненьняў у справе фізычнага аздараўленьня рабоча-сялянскіх мас!

Прывітаньне ўдзельнікам усебеларускага сьвята фізкультуры—чампіёнам будучых перамог.

Л. Л.

Вывучаем свой край.

Выкладаньне краязнаўства ў ВНУ.

ЦБ Краязнаўства ўзьняло пытаньне перад Наркамасьветы аб заснаваньні катэдраў Краязнаўства ў ВНУ БССР і выкладаньні ў тэхнікумах мэтодыкі краязнаўства.

Навукова-мэтадалёгічны камітэт Наркамасьветы паведаміў, што Наркамасьветы прынцыпова згаджаецца з прапановай ЦБК.

Адначасова ЦБК зараз занята вывучэньнем пастаноўкі гэтага пытаньня ў ВНУ БССР.

Вывучэньне сялянскай крашаніны.

Фальклёрна-дыялекталёгічная камісія ІБК зараз занялася пытаньнем аб вывучэньні сялянскай крашаніны, розных афарбовак і малюнкаў на палатне.

Гэтае вывучэньне ставіць сваёй мэтай дакладна ўстанавіць, адкуль запазычаны і як даўно ў нас пашырана гэта галіна народнага рамяства.

Сівая старасьветчына.

У часе экскурсіі слухачоў слуцкіх настаўніцкіх курсаў да возера Князь у в. Дамановічах, Любанскага р., экскурсанты наткнуліся на першабытны спосаб здабываньня агню праз доўгае націраньне адзін аб адзін двох кавалкаў дрэва. Сярод сялян гэтае мясцовасьці існуе павер'е, што такім чынам здабыты агонь абярагае сялянскую скаціну ад рознае пошасьці.

Першабытны спосаб здабываньня агню звычайна адбываецца адзін раз у год пасьля „вялікадня“.

Лес насельніцтву

У 1927-28 г. у БССР будзе разьмяркован лесасечны фонд у 5.584.245 куб. мэтр. (2.142.800 куб. мэтр.—будаўнічы матар'ял і 3.441.445 куб. мэтр. дравяны лес). З гэтага фонду вылучана мясцоваму насельніцтву будаўнічай драўнічы 779.630 куб. мэтр. і 1.380.410 куб. мэтр. розных дроў, усяго—2.160.040 куб. мэтр.

Апроч гэтага, насельніцтва атрымае ў 1927-28 г.

а) з мёртвага лесу 181.900 куб. мэтр. будаўнічай драўніны і 689.400 куб. мэтр. дроў;

б) з лясоў мясцовага значэньня—234.600 куб. мэтр. будаўнічай драўніны і 434.900 куб. мэтр. дроў.

Насельніцтва будзе забясьпечана лесам, супроць норм установленых Дзяржпляном, будаўнічым матар'ялам на 111 проц. і дровамі—на 57 проц.

Народны Камісарыят Земляробства пастанавіў сваячасова прыступіць да водпуску лясных матар'ялаў насельніцтву, распачаўшы водпуск драўніны з 1-га кастрычніка.

Поруч з гэтым пастаноўлена забраняваць патрэбныя лясныя матар'ялы за групай сялянства, сярод якога праводзіцца земляўпарадкаваньне, а таксама пастаноўлена дагаварыцца з Белсельбанкам аб павялічэньні крэдытаваньня на набыцьцё лесу.

У рабочай здраўніцы.

Цэнтральная рабочая амбулято-рыя).

На рагу вуліц Энгельса і Унівэрсытэцкай—вялікі двухпавярхавы белы будынак. Чырвонымі літарамі на сьцяне шыльда: „Амбуляторыя імя Кастрычнікавай Рэвалюцыі“.

І першы раз у 1924 годзе ажыў прыёмны пакой. Да гэтага часу белы будынак стаяў разбураны—вынік вайны з палякамі. Паступова будынак адрамантавалі і ў ім адчынілі буйнейшую ня толькі ў Менску, але і ва ўсёй БССР амбуляторыю для рабочых.

З кожным годам пашыраецца і пашыраецца праца амбуляторыі. Мэдыцынская дапамога рабочым узмацняецца. Асабліва шпаркі рост амбуляторыі наглядаецца сёлета.

Толькі за апошнія месяцы ўрачы аказалі лячэбную дапамогу 18.000 хворым на даму. Павялічылася прапускная здольнасьць самой амбуляторыі: за месяц яна зараз можа прапусьціць звыш 24.000 хворых.

На адным з апошніх пасяджэньняў сэкцыі аховы здароўя была падрабязна абгаворана дзейнасьць амбуляторыі.

Члены сэкцыі, якія праводзілі абсьледаваньне амбуляторыі, апрача шэрагу дасягненьняў, адзначылі і хібы ў працы амбуляторыі. На гэтыя хібы ўжо ня раз скардзіліся рабочыя і ў друку і непасрэдна ў аддзеле аховы здароўя.

Сэкцыя прыняла шэраг канкрэтных пастаноў адносна паляпшаньня працы ў гэтай самай вялікай рабочай здраўніцы БССР.

Менскі.

С У Д.

Працэс менскіх „мытнікаў“.

„ЛЮДЗІ, НА ЯКІХ МОЖНА СПАДЗЯВАЦЦА“.

[illegible]

ГАНДЛЯРЫ НЕ ШКАДУЮЦЬ ГРОШАЙ.

„На ўчарайшым ранішнім пасяджэньні суд даправіў сьведку Ануфрыева.

Ануфрыеў у дні «шырокай» дзейнасьці падсудных працаваў галоўным інспэктарам мытнай акругі і таму ня раз спатыкаўся з іх «працай».

Сьведка Ануфрыеў паказвае, як адносіўся да прыватных асоб Зыкаў.

— З аўкцыёну прадавалі сахарын. Адну партыю гэтага сахарыну прадалі нейкаму прыватнаму гандляру. Праз два-тры дні гандляр агледзеўся, што зрабіў нявыгодную пакупку і прышоў хадайнічаць ў мытнае кіраўніцтва, каб у яго сахарын прынялі назад. Гэту справу высьветліць даручылі Зыкаву. Ён напісаў рапарт, у якім падтрымаў хадайніцтва гандляра. Тавар у гандляра ўзялі назад.

А праз пяць-шэсьць дзён гандляр яго зноў купіў, але ўжо значна таньней—на 800 руб.

Зразумела, што гэта бяз удзелу Зыкава правесьці нельга было.

Ну, а прыватнаму гандляру Зыкава ўгаварыць ня цяжка. Асабліва, калі грошай не пашкадаваць.

РЭЧЫ „ПЕРШАЙ ПАТРЭБЫ“.

Пасьля допросу сьведкі Ануфрыева, суд даправіў падсуднага Шымановіча. Яго абвінавачваюць па 136 арт. Кр. Кодэксу—у парушэньні манаполіі замежнага гандлю.

Шымановіч хоча даказаць суду сваю поўную «пісьменнасьць» у галіне веданьня савецкіх законаў. І таму кожную хвіліну лічыць сваім абавязкам прыводзіць цытаты з законаў, калі трэба і калі ня трэба.

У Менску ў Шымановіча цэлюлёзная майстэрня. Саматужнік.

Прыблізна ў канцы 1925 году Шымановіч пачаў атрымліваць пасылкі ад сваякоў з Варшавы.

Спачатку Шымановіч паказаў, што ён атрымаў толькі дзьве пасылкі, але зараз сам гаворыць, што іх было 4.

На пасылкі грошы Шымановіч нібы ня высылаў. Самі сваякі аб ім клапаціліся.

Прысылалі яны яму тавары «першай патрэбы», як. напрыклад, пудру, парфумеру, і яшчэ шэраг падобных рэчаў.

І калі ўвесь час Шымановіч свае паказаньні дае гучным голасам, дык ён зусім зьніжае яго: гаворыць ціха, ціха.

— Так, у пасылках была пудра і парфума.

Суд цікавіцца тым, ці быў знаёмы Шымановіч з Зыкавым.

Шымановіч адказвае, што не. Затое Зыкаў сьцьвярджае, што Шымановіч з Левітанам два разы прыходзіў да яго ў мытніцу нейкую вязальную машыну аглядаць.

Але не машына цікавіла іх: яны пыталіся ў Зыкава, як можна выпісаць цэлюлёід.

Цэлюлёіда чамусьці ня выпісалі.

Пя вырашаным пакуль застаецца і пытаньне, ці даваў Шымановіч хабары Зыкаву. Толькі пасля допросу ўсіх падсудных можна будзе высьветліць гэта.

Але 136 арт. для Шымановіча—у моцы. Ён атрымліваў пасылкі для гандлю.

„НАМЕСЬНІК“ БАЦЬКІ.

На вячэрнім пасяджэньні 9-га жніўня суд даправіў Якіма Флеера (сына) і Давіда Флеера (бацьку). Сын зазначыў, што ён выпісваў замежныя пасылкі з арыфмомэтрамі і рознымі часткамі да пішучых машынак у часе адсутнасьці яго бацькі.

Бацька—Давід Флеер—па прычыне хваробы, паехаў лячыцца на поўдзень. Быў там доўгі час. Прыехаўшы дамоў, ён у сваёй майстэрні застаў «танцкляс», гэта значыць, у майстэрні сын спраўляў свае сяброўскія гулянкі.

За час адсутнасьці бацькі, **сын выпісаў з-пазамежжаў 7 пасылак з арыфмомэтрамі і 11 пасылак з часткамі да машынак.**

Аб выпісцы пасылак ён згаварыўся з падсудным Яніцкім, якому даў хабара 130 рублёў.

Пасылкі выпісваліся на імя многіх адрасатаў, каб ня было ніякага падазрэньня на спэкуляцыю.

С. Азерскі.

Рознае.

АГРАМАДНЫ НЯБЕСНЫ КАМЕНЬ.

Экспэдыцыя Акадэміі Навук СССР знайшла ў Сібіры аграмадны нябесны камень (мэтэорыт), які зваліўся ў 1908 годзе. На вылічэньні, ён важыць некалькі дзесяткаў тысяч пудоў. Камень увесь зарыўся ў зямлю.

15 МІЛІЁНАЎ РАДЫЁ-ЎСТАНОВАК.

На даных статыстыкі Злучаных Штатаў Амэрыкі, на ўсім сьвеце зараз лічыцца да 15 міліёнаў радыё-ўстановак (з іх 5 з паловай міліёнаў у Злучаных Штатах) і 900 вялікіх шырокавяшчальных станцый (з іх 500 у Злучаных Штатах).

4.500.000 КНІГ.

Па апошніх падліках, Ленінградзкая публічная бібліятэка мае 4.500.000 кніг. Да рэвалюцыі ў бібліятэцы было 3.000.000 кніг. Па свайму багацьцю гэта бібліятэка—першая ў СССР і другая ў сьвеце.

АНЕГІНСКІ МУЗЭЙ.

З Парыжу ў Ленінград адпраўлен падараваны Акадэміі Навук СССР Анегінскі музэй. Гэта каштоўны збор рукапісаў Пушкіна і іншых пісьменьнікаў.

ТАЕМНАЯ РАСЬЛІНА.

У Аравіі знойдзена расьліна, у стручках якой ёсьць па некалькі чорных зярнят. Калі такое зерня расьцерці і даць панюхаць чалавеку, дык ён спачатку хахоча, а затым зусім п'янее і засыпае. Прачнуўшыся ён ня памятае, што з ім было.

ЗОЛАТА З ДЫМУ.

У Нью-Ёркскай прабірнай палаце ўстаноўлен апарат дзеля ўлаўліваньня золата з дыму, які ідзе ў часе сплаўкі залатых зьліткаў. Гэтым апаратам ужо здабыта золата на 25.000 рублёў. Раней гэты дым выходзіў у трубу.

КАМЕННЫ ДОЖДЖ.

Нядаўна ў Гішпаніі здарыўся каменны дождж. З паветра валілася каменьне больш як па фунту вагой. Вучоныя лічаць, што гэта каменьне было прынесена гураганам з гор.

МАЛЕНЬКІ ТАНК

У Англіі спрабавалі маленькі танк, якім кіруе адзін чалавек. Адначасна гэты-ж чалавек кіруе і кулямётам. Нават па благой дарозе такі танк робіць 45 вёрст у гадзіну.

РАЗГРУЗКА ВАГОНА Ў ТРЫ ХВІЛІНЫ.

У Стразбурзе (Нямеччына) нядаўна закончан новы гіганцкі пад'ёмнік для разгрузкі вагонаў. Вагон падымаецца на вышыню 15 мэтраў, пасьля чаго ў ім адчыняецца дно, і груз высыпаецца па трубе непасрэдна на параход, або ў баржу. Усё гэта адбываецца ў тры хвіліны.

ВАДАПРАВОД 2.000 ГАДОЎ ТАМУ НАЗАД.

У Алушце (Крым) на глыбіні 7 аршын знойдзен старадаўны генуэзскі вадаправод (генуэзцы—жыхары Крыму 2.000 гадоў таму назад). Гэты вадаправод зараз карыстаюць дзеля палівкі садоў. Ён дае 100000 вядзёр вады ў суткі.

ЗДАРЭНЬНІ.

Машэнства мясьнікоў.

Мясныя крамнікі Капыльскага спажывецкага таварыства Нохім і Шлёма Рэзьнікі, Шмэрка Швэйдэль і Ізраіль Розін, купляючы для таварыства жывёлу, сыстэматычна падраблялі рахункі і не аплачвалі іх гэрбавым зборам. Бухгалтар і рэвізійная камісія аб гэтым ведалі і не перашкаджалі злачынцам. Усе затрыманы. Справа накіравана ў суд.

12-цігадовы самагубца.

12-цігадовы ўтрыманец Антонаўскай дзіцячай калёніі (Случчына) Сьцяпан Фінькевіч нядаўна павесіўся. Дазнаньнем высьветлена, што прычынаю самагубства паслужылі насьмешкі над ім з боку іншых утрыманцаў.

Спалохаўся кары.

Гр-н хут. Кабыльле-Балота, Грэскага раёну (Меншчына), Рыгор Лагвіновіч быў засуджан за кражу на 4 месяцы зьняволеньня. Перад тым, як трэба было ісьці адбываць гэту кару, Лагвіновіч павесіўся.

Апарыўся рабочы.

Нядаўна рабочы 3-й Менскай гарбарні Дагман, спаткнуўшыся, упаў у чан з квасамі і моцна апарыўся. Гэткі выпадак на 3-й гарбарні здарыўся ўжо другі раз.

Паштовая скрынка.

К. Кузміцкаму. Заметка—«Аб ваенізацыі моладзі» да надрукаваньня не падышла.

Я. І. «Ад варштата да стрэльбы»—надрукавана ня будзе.

Бібліяграфія.

В. СТАШЭЎСКІ. П'есы Выданьне ЦБ Маладняка. Менск 1927 г. 83 стар., 2000 паасоб. Цана 80 кап.

Сын папа, малады, здольны поўны сіл і энэргіі хлапец Вадзім ня можа мірыцца з тымі абставінамі сямейнага жыцьця, якія яго акаляюць, ня можа бяз прыкрасьці глядзець на «працу» свайго бацькі, якая сваёй мэтай ставіць адурачваньне сялянства праз царкву. Яго цягне да сапраўднай карыснай працы ў сельскай гаспадарцы, да вядзеньня культурна-асьветнае працы сярод насельніцтва, да ячэйкі. Дзякуючы сваёй здольнасьці і шчырасьці Вадзім заваёўвае аўтарытэт сярод моладзі мястэчка і ў ячэйцы, якая яго скарыстоўвае пры правядзеньні культурна-асьветнае працы і антырэлігійных дыспутаў. Вядучы грамадзкую працу сярод насельніцтва і наведваючы ячэйку, Вадзім зыходзіцца з дачкою мястэчковага краўца Соняй.

Праца сына ў грамадзкіх савецкіх арганізацыях, таварышаваньне з камсамольцамі і, яшчэ болей, каханьне да яўрэйкі Соні не да спадобы бацьку—папу Сэрафіму, які хоча, каб Вадзім зрабіўся панам і ажаніўся на дачцы суседняга папа—Клеапатры. Таксама не да спадобы каханьне між Соняй і Вадзімам і матцы Соні—старай фанатычнай яўрэйцы. Наадварот бацька Соні да гэтага адносіцца прыхільна.

Поп Сэрафім усё настойлівей патрабуе ад Вадзіма, каб ён «рукапалажыўся ў сьвяшчэньнікі» і ажаніўся на Клеапатры. На гэтай падставе між бацькам і сынам адбываецца разрыў і Вадзім пакідае дом бацькі пабраўшыся з Соняй едзе ў горад, дзе, пры дапамозе ячэйкі, знаходзіць сабе працу.

У хуткім часе поп Сэрафім кінуўся шукаць свайго сына з тым каб вярнуць яго на «лона Хрыстова», і нападае ў горад, у клюб, на антырэлігійны дыспут у час, калі Вадзім горача і натхнёна даказваў неабаснаванасьць і ілжывасьць асноў рэлігіі. Бацька гэтага не пераносіць і памірае.

Вось у кароткіх рысах сюжэт 3-х актавай п'есі „Бацька і сын“.

Той-жа антырэлігійнай прапагандай прасякнуты і другая аднаактавая п'еска «У цемры». Кулак Міхальскі, карыстаючыся народнай цемрай і забітасьцю, пры падтрыманьні сэкратара рэўкому (чалавека, які прымазаўся да савецкае ўлады—былы валасны пісар), зьбірае з сялян збожжа і яйкі на пабудову царквы ў вёсцы, каб потым стрымаць ліскаўцаў у парадку і паслушэнстве, і мёд і фасоль на архірэя. За кошт сабранага часта адбываюцца п'янкі ў доме ўдавы Марты (каб адвесьці вочы) з удзелам сэкратара рэўкому і дыякана—кандыдата ў папы.

Не да спадобы гэтыя «праддзелкі» маладой дзяўчыне Зосі—дачцы Марты, аб чым яна не адзін раз пісала свайму брату Рыгору, які працаваў у Чэка.

У часе адной з папоек раптоўна прыяжджае Рыгор, пазнае ў сэкратары рэўкому крымінальнага злачынцу і заарыштоўвае яго.

П'іскі напісаны добрай зразумелай беларускай мовай, персанажы выведзены жыва, асабліва тып мястэчковага краўца Іцкі, і, бязумоўна ў гледача выклічуць цікавасьць. Але-ж у гледача застанецца ўражаньне незакончанасьці п'есак, што патрэбна паставіць у віну аўтару, які, як відаць, мала папрацаваў над сюжэтам.

Таксама п'еска «У цемры» складаецца галоўным чынам з агітацыйнага элемэнту, падзеі адносяцца к пэрыяду 19-20 гадоў і, бязумоўна, як агітка, страціла сваю „сьвежасьць“ і, мне здаецца, што кніжка ня страціла-б свае вартасьці, калі-б гэтае п'ескі ня было.

Кніжка бязумоўна зьяўляецца карыснай дзеля вясковага сялянскага тэатру і органам палітасьветы неабходна яе прасунуць на вёску: у школу, хату-чытальню, чырвоны куток, бібліятэку.

Каштуе кніжка танна і выдадзена добра.

Паўлюк Волат.

Пастановы і загады ўраду БССР.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

аб зьмене артыкулу 292 Зямельнага Кодэксу.

На падставе артыкулу 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР IV скліканьня «Аб парадку ўнясеньня зьмены ў Кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі (У. З. БССР 1923 году, № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Артыкул 202-й Зямельнага Кодэксу зрэдагаваць так: «Асобная Калегія Вышэйшага Кантролю па зямельных справах складаецца з старшыні, намесьніка старшыні і пяцёх членаў. Склад Асобнае Калегіі зацьвярджаецца Прэзыдыумам Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту: старшыня, намесьніка старшыні і тры члены—на прапанове Народнага Камісарыяту Земляробства, два члены па прапанове Народнага Камісарыяту Юстыцыі».

2. Падаць гэтую пастанову на зацьверджаньне Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР на бліжэйшай сэсіі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ЧАРВЯКОЎ.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. ГАЛАДЗЕД.**

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. ХАЦКЕВІЧ.**

2 ліпеня 1927 г. г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении ст. 202 Земельного Кодекса.

На основании ст. 2-й постановления III сесії ЦИК БССР IV-го созыва „О порядке внесения изменений в Кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии“ (С. У. БССР, 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров постановляют:

1. Ст. 202-ю Земельного Кодекса средактировать так: „Особая Каллегия Высшего Контроля по земельным делам состовляется из представители, заместителя председателя и 5-ти членов. Состав Особой Коллегии утверждается Президиумом Центрального Исполнительного Комитета: председатель, заместитель председателя и 3 члена—по представлению Народного Комиссариата Земледелия, 2 члена—по представлению Народного Комиссариата Юстиции“.

II. Настоящее постановление внести на утверждение Центрального Исполнительного Комитета БССР на ближайшей сессии.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. ЧЕРВЯКОВ.**

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. ГОЛОДЗЕД.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. ХАЦКЕВИЧ.**

2 июля 1927 г. гор. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР

аб зьмене артыкулу 216 Крымінальнага Кодэксу.

На падставе арт. 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР IV скліканьня „Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі“ (З. З. БССР 1923 г., № 13-14, арт, 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Артыкул 216 Крымінальнага Кодэксу зрэдагаваць так:

«216. Парушэньне правіл па ахове народнага здароўя, выданых з мэтаю барацьбы з эпідэміямі выклікае

штраф да 100 рублёў альбо прымусовыя работы на тэрмін да аднаго месяцу, накладаемыя ў адміністрацыйным парадку.

Парушэньне гэтых правіл у той час, калі зьявяцца асабліва небясьпечныя заразьлівыя хваробы—чума, халера, жоўтая трасца, а таксама ў час эпідэміі сыпнога альбо зваротнага тыфусу ці воспы выклікае

пазбаўленьне волі на тэрмін да 3 месяцаў альбо штраф да 300 рублёў“.

II. Падаць гэтую пастанову на зацьверджаньне Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР на бліжэйшай сэсіі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Н. Галадзед.**

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

28 ліпеня 1927 году. г. Менск.

Пастанова

Цэнтральнага Вык. Камітэту і Савету Нар. Камісараў БССР

аб скасаваньні ўвагі 1 да арт. 12 пастановы Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР „Аб аплаце жылых памяшканьняў у гарадох БССР“.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў Беларускае ССР пастанаўляюць:

1. Увагу 1 да арт. 12 пастановы Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР за 23 кастрычніка 1926 г. «Аб аплаце жылых памяшканьняў у гарадох БССР» (Збор З. і З. БССР за 1926 г. № 44, арт. 165) скасаваць і ўвагу 2 да гэтага артыкулу лічыць першай увагай.

2. Прапанаваць акруговым выканаўчым камітэтам ў двухтыднёвы тэрмін узгадніць з гэтай пастановай свае абавязковыя пастановы аб кватэрнай плаце.

Старшыня ЦВК БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня СНК БССР **М. Галадзед.**

Сакратар ЦВК БССР **А. Хацкевіч.**

14 ліпеня 1927 г. г. Менск.

Постановление

Центрального Исполн. Комитета и Совета Нар. Комиссаров БССР

об отмене примечания 1 к ст. 12 постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Белорусской ССР «Об оплате жилых помещений в городах БССР».

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комассаров Белорусской ССР постановляют:

1. Примечание 1 к ст. 12 постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Белорусской ССР от 23 октября 1926 года «Об оплате жилых помещений в городах БССР» (Собрание З. и Р. БССР за 1926 год № 44, ст. 165) отменить и примечание 2 к этой статье считать первым примечанием.

2. Предложить окружным исполнительным комитетам в двухнедельный срок согласовать с настоящим постановлением свои обязательные постановления о квартирной плате.

Председатель ЦИК БССР **А. Червяков.**

Председатель СНК БССР **Н. Голодед.**

Секретарь ЦИК БССР **А. Хацкевич.**

14 июля 1927 г. г. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР

Аб забясьпечаньні мэдыцынскага і вэтэрынарнага пэрсаналу які працуе па барацьбе з чумою.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

Асобы мэдыцынскага і вэтэрынарнага пэрсаналу, якія працуюць па барацьбе з чумою і праз гэта сталі інвалідамі, а таксама члены сем'яў асоб мэдыцынскага і вэтэрынарнага пэрсаналу, працаваўшых па барацьбе з чумою і праз гэта памёршых ад чумы, забясьпечваюцца парадкам, вызначаным артыкуламі 28-34 «Палажэньня аб дзяржаўнай забясьпецы непрацаздольных членаў сем'яў вайскоўцаў, інвалідаў вайны і некаторых іншых катэгорый асоб, няздольных да працы» (З. З. БССР 1925 г., № 45, арт. 362).

Старшыня ЦВК БССР **А. ЧАРВЯКОЎ.**

Старшыня СНК БССР **М. ГАЛАДЗЕД.**

Сакратар ЦВК БССР **А. ХАЦКЕВІЧ.**

28 ліпеня 1927 году. г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Белорусской ССР.

об обеспечении медицинского и ветеринарного персонала, работающего по борьбе с чумою.

Центральный Исполнительный Комитет і Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

Лица медицинского и ветеринарного персонала, работающие по борьбе с чумою и вследствие этого ставшие инвалидами, а также члены семей лиц медицинского и ветеринарного персонала, работавших по борьбе с чумою и вследствие этого умерших от чумы, обеспечиваются порядком, определенным статьямі 28-34 „Положения о государственном обеспечении нетрудоспособных членов семей военнослужащих, инвалидов войны и некоторых других категорий лиц, неспособных к труду“ (С. З. БССР 1925 г., № 45, ст. 362).

Председатель ЦИК БССР **А. ЧЕРВЯКОВ.**

Председатель СНК БССР **М. ГОЛОДЕД.**

Секретар ЦИК БССР. **А. ХАЦКЕВИЧ.**

28 июля 1927 года. г. Минск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении статьи 216 Уголовного Кодекса.

На основании ст. 2 постановления III сессии ЦИК БССР IV созыва „О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии“ (С. У. БССР 1923 г. № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

І. Статью 216 Уголовного Кодекса изложить так:

„216. Нарушение правил по охране народного здоровья, изданных с целью борьбы с эпидемиями, влечет за собой штраф до 100 рублей или принудительные работы на срок до одного месяца, налагаемые в административном порядке.

Нарушение этих правил во время появления особенно опасных заразных болезней, как чума, холера, желтая лихорадка, а также во время эпидемии сыпного или возвратного тифа или оспы влечет за собою

лишение свободы на срок до 3 месяцев или штраф до 300 рублей“.

II. Внести настоящее постановление на утверждение Центрального Исполнительного Комитета БССР на ближайшей сессии.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич**

28 июля 1927 г. г. Минск.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА**

ПРЫЙМОВЫЯ ІСПЫТЫ Ў МЕНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ АРХІТЭКТУРНА-ДАРОЖНА-БУДАЎНІЧЫ ТЭХНІКУМ

ПАЧНУЦЦА

Ў ЧАЦЬВЕР, 18-ГА ЖНІЎНЯ. АСОБЫ, ЯКІЯ ПАДЛЯГАЮЦЬ ІСПЫТАМ, ПАВІННЫ К ГЭТАМУ ТЭРМІНУ ЗЬЯВІЦЦА Ў ТЭХНІКУМ (ВУЛ. К. МАРКСА, 37).

КІНО

КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА».	Серада—10 і чацьвер 11 жніўня. Баявік дзяржкіно Грузіі „НАМУС“ Маст. др. у 8-х частках.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	— З аўторка, 9 жніўня — грандыёзная фільма „СЫН ВОЖДЯ“ 1-я і 2-я сэрыі за адзін сэанс.
Кіно-тэатр «КУЛЬТУРА».	З серады, 10 га чэрвеня „ЛЮБОВЬ ВТРОЕМ“ ДРАМА.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
ГАСТРОЛІ МАСКОЎСКАЙ ОПЭРЫ МАСТАЦКАЙ.
Чацьвер, 11 жніўня.
„АИДА“, Опэра ў 3-х дз. 7 карц., муз. Вэрдзі.
12-VIII—„ФАУСТ“, з фантаст. балетам „Вальпургиева Ночь“.
13-VIII—„ЦАРСКАЯ НЕВЕСТА“.
На абвешчаныя спэктаклі білеты прадаюцца ў касе тэатру.

ЛЮБУЮ КНИГУ
ПО ВСЕМ ОТРАСЛЯМ ЗНАНИЯ и ТЕХНИКИ, ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
немедленно высылает наложенным платежом книжный магазин „КНИЖНАЯ ПОЛКА“.
РАЗЫСКАНИЕ и ВЫСЫЛКА РЕДКИХ РАСПРОДАННЫХ ИЗДАНИЙ.
Заказы и деньги адресовать: МОСКВА, 155, Малая Бронная, 10, помещение 3
„КНИЖНАЯ ПОЛКА“.

ПАДПІШЭЦЕСЯ НА ГАЗЭТУ
„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“
на ЖНІВЕНЬ і ВЕРАСЕНЬ месяцы
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
На 1 месяц — — 70 к. На 3 месяцы 2 р. —
» 2 » 1 р. 40 » Да канца году 3 р. 40 к.
За дадатковыя 40 кап. у месяц кожны падпісчык можа атрымаць часопісь «Маладняк»—кніжку ў 6 друкаваных аркушаў (100 стар.), якая даецца, як платны дадатак да газэты.
Газэта «Савецкая Беларусь» разам з часопісьсю «Маладняк» — 1 руб. 10 кап. у месяц.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у Менску—у канторы газэты—рог вуліц Леніньскай і К. Маркса, у правінцыі—упаўнаважанымі канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі і аддз. Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

ВСЕМ НЕОБХОДИМО ПРИОБРЕСТИ АВТОМАТИЧЕСКИЙ СЧЕТЧИК,
который без всяких знаний МОМЕНТАЛЬНО дает готовые результаты умножения, деления и вычисления процентов. Высылается немедленно по получении заказа и 50 к. За пересылку и упаковку 20 к., всего 70 к. (можно марками). Наложенным платежом высылается от 3 руб.
Заказы и деньги направлять по адресу: Москва 155, Малая Бронная, 10, помещение 3, „КНИЖНАЯ ПОЛКА“.

КНИГИ ПО СТРОИТЕЛЬСТВУ.
Гвоздев—Расчет статистически неопределимых систем—3 р 70 к. Астафьев—Инженерный календарь на 1927 г— р [illegible]0 к, Сцио—Карманная справочная книга для инженеров и техников— р 40 к, Альперин—Технические материалы, их свойства и условия приемки — р. 40 к., Технические условия приемки строительных материалов—2 р., Инж. В. Шваб—Канализация и очистка зданий, устройство уборных. с 92 фиг.—60 к., Г. Янецкий—Железные конструкции, справочник для практики—60 к., И. [illegible]ертинг—Отопление и вентиляция, I и II по 60 к., Проф Е Фингер—Столярные работы ч I, II и III, по 60 к., Р. Альбрехт—Электрические аккумуляторы—60 к, Проф Г Вильда—Материалы машиностроения и электротехники—60 к., Проф. Ф. Лансберг—Общие основы сооружения мостов—60 к., Архит. К. Ресле—Железобетон—60 к, Проф. К. О. Гартман—Стили, ч. I и II по 60 к., Лупин—Железо-бетон—2 р, Прейс—Строительные работы—5 р, его-же—Конструкции зданий—4 р 0 к, его-же—Планировка городов и поселков—3 р., Шишко—Части зданий—5 р., его-же Иллюстрированное урочное положение—3 р Прохоров—Современное строительство из пустотелых бетонных камней— р 7 к., С Бринкинг—Пособие для проектирования и расчета водопроводных линий и городских сетей, стр 112—3 табл—2 р. 50 к., Беляев—Планировка, устройство и оборудование зданий—3 р 2 к, Мачинский—Хутор и его планировка—20 к., Ельчуков—Таблицы для подсчета об'емов земельных работ—50 к, Коковцев—Дороги особых систем—2 р., Лахтин-Кашкаров—Железо-бетон, ч. I-я—2 р. 50 к., ч. II-я—2 р 30 к, III-я—2 р 40 к. Ушаков—Канализация населенных мест—1 р. 60 к., Тетеревников—Деревенские кровли—30 к., Бауман—Настольная книга механика—5 р., Мартынов—Плотничьи работы—50 к, Михайлов—Электрическая пожарная сигнализация—1 р 50к, Гютте-расчетный—Таблица для вычисления— р 50 к., в перепл—2 р., Строительный справочник для техников и десятников—5 р., Строительные материалы—Пособие для составления строительных смет Мосгубинж—2 р. 50 к., в папке—3 р, Технические условия на производство строительных работ—1 р 80 к., Ценник для определения стоимости строений и инжтехсооружений—2 р 50 к, Демкин—Техника черчения—2 р. 25 к., Рабчинский—Электромонтер, Правила установок—1 р. 70 к., Памятка электро-монтера—1 р 80 к, Гартман—Электрическое освещение—1 р, Гайзберг—Справочник для монтеров электрических установок—2 р., Практическое руководство к устройству рытых колодцев—2 р 50 к, Ракманов—Технология строительных материалов из глины—3 р.
Заказы на все имеющиеся на рынке книги по строительной технике выполняются наложенным платежом немедленно. Составление пополнений и комплектование библиотек.
Требования и деньги (можно марками) направлять по адресу: Москва, 155, Малая Бронная, 10, помещение 3, „КНИЖНАЯ ПОЛКА“.
4—6.

К СТРОИТЕЛЬНОМУ СЕЗОНУ
книги по строительной технике.
Н. Фадеев.—Строительное искусство. Часть 1. Материалы и работы. С 951 рисунком и 13 табл.—4 р. 50 к. Часть II. Основания и фундаменты. Части зданий - 4 р. Проф. В. Д. Мачинский.—Архитектура специальных зданий. Постройки местного, хозяйственного, промыслового и общественного назначения. С 405 рис. в тексте. 414. В перепл.—7 р. Проф. Л. А. Серк.—Архитектура промышленных зданий. (Промышленное зодчество). С 405 чертежами в тексте. В перепл.—7 р. Академик И. Фомин.—Полный справочник по жилищному строительству. 760 стр. больш. формата—7 р. Урочное положение для строительных работ—6 р. Проф. В. Эвальд.—Строительные материалы. С 374 рис.—7 руб. Проф. В. Эвальд, А. Иогансон, П. Петровский.—Карманный строительный справочник. 448 стр. 355 чертежей—5 р. Песоцкий.—Строительные материалы—90 к. Воробьев.—Кирпичное производство—75 к. Урочные нормы и расценки на электромонтажные работы, т. I—1 р. 10 к., т. II -1 р. 10 к., т. III—40 к., т. IV—75 к., т. V—1 р. Григорьев.—Строительные материалы 4 р. 50 к. Гевирц.—Архитектурные формы и композиция зданий—3 р. Акимов.—Производство работ по устройству плотин на реках—1 р. 90 к. Бельский.—Сельскохозяйст. гидротехника—3 р. 50 к. Шапов.—Примеры расчетов по гидравлике—1 р. 60 к. Наркевич.—Гидро-техника—3 р. 50 к. Близнин.—Производство исследований рек, озер, водоразделов как источников гидравлической энергии—3 р. 50 к. Синельников.—Сельское водоснабжение 50 к. Спарро.—Пособие для сельского водоснабжения—3 р. 25 к. Зотов.—Вентиляция на фабр.-заводских предприятиях—1 р. 65 к.
Заказы на все имеющиеся на рынке книги по строительной технике выполняются наложенным платежом немедленно. Составление, пополнение и комплектование библиотек. Требования и деньги (можно марками) направлять по адресу: Москва, 155, Малая Бронная, 10, помещение 3, «КНИЖНАЯ ПОЛКА».
4—6

ПРАДАЕЦЦА
зрыў-папера, макулатура і старыя газэты.
Спытацца у канторы газэты „Савецкая Беларусь“
(рог вуліц Карла Маркса і Ленінскай, 2-гі дом Саветаў).

ЗГУБЛЕНЫ:

— Асабовая кніжка № 1514, Куша Ф. М. выд. Плешчаніцкім РВК. кв. 3906.

— Мэтрыч. выпіс № 244, Таўстасеся Т. М., выд. Сьвянціаўскай царквою, кв. 3908.

— Заліковая кніжка № 594. Мажэйка-Волікава М. Ф., выд. БДУ, кв. № 3907.

— Пашпарт, Палойка Г. Я., выд. Койданаўскім РВК у 1926 г., кв. № 3909.

— Вучотна-конская кніжка № 69, Шпілеўскай Г. А., выд. 10-м вайскова-конскім вучасткам, кв. № 3909.

Галоўліт Бел 24864.

Менск, 1-я дзяржаўная друкарня.